ПАГОНЯ

РЭГІЯНАЛЬНЫ АГЛЯД: ГОРАДНЯ — ВІЛЬНЯ — БЕЛАСТОК

ЗАСНАВАНА Ў 1920 г.

№ 41 (55) 24—30 сьнежня 1993 года Кошт 70 рублёў

САЦЫЯЛЬНЫ ЗАКАЗ. Назіраючы за Лукашэнкам, бачу руку Кебіча.

НАДЗЕІ РАСТАПТАЛІ. Я пакідаю гэтую краіну, спадзяюся, што назаўжды.

Трэба рабіць сваю справу. **АБ ЖЫЦЦІ БЕЛАРУСАЎ НА БЕЛАСТОЧЧЫНЕ.**

ПРАГРАМА ТЭЛЕБАЧАНЬНЯ на тыдзень: Менск — Варшава — Масква.

Пастырскае слова ксяндза Біскупа Аляксандра Кашкевіча й віншаваньні на нараджэньне Хрыстова й надыходзячы 1994 год

Умілаваныя ў Хрысьце Браты і Сёстры!

«Хрыстос нарадзіўся, шануймы ўвасобленае Слова» — моліцца Касьцёл у Літургіі Гадзін у Сьвятую Ноч Божага Нараджэньня. Такім чынам ён абвяшчае радасную праўду аб нараджэньні Хрыста з Дзевы Марыі, і адначасова агалошвае, што гэта для нас Бог нарадзіўся, для нашага збаўленьня.

Расчуленыя, набліжаемся мы сёньня да Жлобка Хрыстовага. Кожны з нас можа сказаць: «Гэта сталася дзеля мяне». Для нас Бог прыйшоў, дзеля чалавека нарадзіўся — дзеля кожнага чалавека. А калі Хрыстос нарадзіўся дзеля кожнага, нельга нам не аб кім забываць, а асабліва памятаць пра хворых і бедных, якіх так лёгка можна пакрыўдзіць. Нельга таксама ні да каго мець у сэрцы крыўду, бо гэты дзень — дзень духоўнага яднаньня і параднеьньня.

У сьвяты дзень Божага Нараджэньня складаю вам усім, умілаваныя Браты і Сёстры, самыя гарачыя жаданьні. Выказваю іх словамі сьв. Леона Вялікага: «Сёньня нарадзіўся нам збаўца, радуймася ўмілаваныя! Няма месца на смутак, калі родзіцца жыцьцё і калі зьнік страх перад нішчэньнем сьмерці, прыходзіць радасьць з абяцаньня вечнага жыцьця. Гэтая радасьць нікога не абмінае, усе маюць аднолькавую нагоду, каб радавацца, бо наш Пан нішчыць грэх і сьмерць... Няхай весяліцца сьвяты, бо недалёка яму да пальмы Перамогі, няхай радуецца грэшнік, бо яму даруецца прабачэньне, няхай вяртаецца да жыцьця недаверак, бо да жыцьця ён пакліканы».

Божае Нараджэньне прыносіць радасьць. Дзякуючы таму, што Бог стаўся чалавекам — належаць да людзей ёсьць гонар. Кожны чалавек, нават самы здэградаваны, і паніжаны ўласнаю бядою, можа вярнуцца да сябе і адшукаць годнасьць. Заўсёды ён можа пайсьці да Бэтлеем і ўсьвядоміць сабе, што мае такую самую натуру, цела і душу, у якой увасабіўся Сын Божы.

Углядаючыся ў Бэтлеемскі Жлобак і трымаючы белую аплатку ў руцэ, я зьвяртаюся да ўсіх, а асабліва да тых, каторыя зьняволеныя алкагалізмам і іншымі дрэннымі звычкамі і не бачаць мажлівасьці вызваліцца, і прашу: убачце ўласную годнасьць, падыміце слабыя плечы, паверце ў моц чалавечнасьці, якую вам прынёс Хрыстос. Прыміце праўду, што гэта вам Бог Айцец хоча паўтарыць словы, скіраваныя да Свайго Адзінага Сына: «Ты Маім Сынам, я Цябе сёньня нарадзіў» (Габр. 1,5). Божае прабачэньне ёсьць новае нараджэньне. Жадаю Вам такога нараджэньня.

Таксама жадаю Вам, Браты і Сёстры, няхай кожны з вас расьце духоўна з таямніцы Божага Нараджэньня ў сваёй чалавечнасьці і ў сваім хрысьціянстве. Няхай Бог, які стаўся чалавекам, будзе натхненьнем і дапамогаю да ўсякага дабра і да барадзьбы са ўсякім злом.

Няхай Божае Дзіця Благаславіць Вам і абдорыць усімі ласкамі:
здароўем тых, каму яго бракуе;
радасцю — засмучаных;
самотныя і пакінутыя няхай знойдуць у іншых зразуменьне і сяброўства;
да збалелых сэрцаў няхай прыйдзе спакой;
бацькі няхай цешацца сваімі дзецьмі;
для моладзі Хрыстос няхай будзе Шляхам і Умацненьнем.
З Хрыстосам, які прыходзіць, няхай пачне жыць у нас праўда, даброць, дабразычлівасьць і любоў — каб і ў нас нарадзіўся Бог.

На радаснае перажываньне Сьвятаў Божага Нараджэньня і на ўвесь Новы Год 1994 — ад усяго сэрца Благаслаўляю ўсіх У Імя+Айца+Сына і+Духа Сьвятога.

Біскуп Аляксандр Кашкевіч, Ардынарый Гарадзенскій.

Папярэджаньне ўраду

15 сьнежня а 15-й гадзіне ў Горадні з ініцыятывы прафкамаў 10 гарадзкіх прадпрыемстваў адбыўся мітынг. Адкрыў яго старшыня аблсаўпрафу В. Кобрын. Выступленьне старшыні гарадзкой Рады БНФ К. Жыня прысутныя ўхвалілі воплескамі. Намесьнік старшыні прафкаму аб'яднаньня «Азот» Ул. Буздалін сказаў нават вершам, які пачынаўся словамі «Страна в агонии, в развале», а скончыўся заклікам «Воссоздать Беларусь». Верш быў настолькі апэратыўна напісаны, што ў ім нават узгадваўся ўчарашні скандальны выступ у Вярхоўным Савеце дэпутата Лукашэнкі.

Наогул прамовы былі рознымі. Адны выкрывалі ўрад з парлямэнтам, а другія, як зваршчык аб'яднаньня «Хваля» Езерскі, зрабілі закіды самім гарадзенцам. Люду на мітынгу было небагата, некаторая прыйшлі нападпітку. «Урад, канешне, кепскі,— сказаў сп. Езерскі,— цэны цэлы час падвышае. Але ж як яму не падвышаць, калі ўсе маўчаць»?! Адзін з прамоўцаў, які таксама выступаў па-беларуску, прапанаваў наступны рэцэпт ад цяжкасьцяў — аб'яднацца ўсім у Народным руху Беларусі, які, як вядома, выступае супраць яе незалежнасьці й сувэрэнітэту. «Не в дугу» прамовіў і сьлесар Філін: «Произошла смена курса нашей Родины. Нужно немедленно восстановить Советский Союз».

Ахвотных выступіць было вельмі багата, але ім адмовілі, а мітынг арганізавана і ў тэрмін скончылі. Удзельнікі прынялі зварот з сацыяльна-эканамічнымі патрабаваньнямі да ўрада й ВС. Калі іх ня выканаюць, дык прафсаюзы запатрабуюць іхняй адстаўкі й распачнуць забастоўку.

П. ГРЭЦКІ.

ВЕСТКІ З ЛЕТУВЫ

«Чорная» на зьмену «каляровай»

Пасьля прыняцьця ўрадам Летувы мераў, якія абмяжоўваюць экспарт і рээкспарт каляровых мэталаў, з мая бягучага года ў 10 разоў скарацілася колькасьць крадзяжоў гэтага тавару. Але «каляровую» ліхарадку зьмяніла «чорная»: павялічылася колькасьць раскраданьняў вырабаў з чорных мэталаў. У адным раёне нават скралі канструкцыі будуючагася маста.

Толькі ў гэтым годзе паліцыя зафіксавала 258 выпадкаў крадзяжоў чорных мэталаў у буйных памерах. Ад яе паступіла прапанова, каб урад распаўсюдзіў абмежаваньні на гандаль імі, адпаведна абмежаваньням, прынятым у адносінах да каляровых.

За некалькі хвілін у іншую краіну

З 1 сьнежня паштовыя пераводы ў суме да 10 000 даляраў з Летувы за некалькі хвілін могуць дасягнуць 65 краін на пяці кантынэнтах. Гэта стала магчымым пасьля заключэньня пагадненьня паміж Летувіскім ашчадным банкам і амэрыканскай фірмай **«Western Union»** аб падключэньні да міжнароднай разьліковай сеткі гэтай кампаніі, якая мае 22.500 агэнцтваў у розных краінах.

Накіроўваючы грашовы пералік з Летувы, кліент плоціць даляры ЗША, а атрымальніку выдаюцца грошы ў нацыянальнай валюце.

Па матэрыялах летувіскіх газэт падрыхтаваў

А. ДУК.

Ад сэсіі да сэсіі...

Сярод студэнтаў здаўна існуе звычай прымаць у сваё асяроддзе студэнцкі маладняк. Гэтую традыцыю перанялі й студэнты беларускага аддзяленьня Віленскага пэдагагічнага унівэрсітэту. Першая такая імпрэза адбылася летась, а сёлета гэта ўжо працяг традыцыі. Хрышчэньне першага курсу прайшло 25 лістапада. У беларускае студэнцкае асяроддзе было прынята яшчэ 12 студэнтаў. Сярод іх 5 хлапцоў і 7 дзяўчат. Гэты першы курс аказаўся значна багацейшы на моцную палову, чым папярэднія. Паколькі яны — будучыя філолагі, то й патрабаваньні да іх адпавядалі абранай спэцыяльнасьці. Ім давялося скласьці верш, прасьпяваць песьню. Быў конкурс і на выяўленьне мастацкіх талентаў. Прымаўшым хрышчэньне было запрапанавана намаляваць партрэты старэйшых калегаў з трэцяга курсу. Толькі пасьля ўсіх гэтых «пакут» апошнія прыйшлі да высновы, што можна «пахрысьціць» іх у студэнты, прыняць у паўнапраўныя сябры калектыву. Што й было зроблена. Скончылася гэтае сьвята традыцыйнай супольнай гарбаткай з пірагом пры зьзяньні сьвечак.

«ЭХО ЛИТВЫ».

Беларусы пратэстуюць і патрабуюць ад Віленскай гарадзкой рады вярнуць свае дамы

ЗАЯВА

Рады Таварыства Беларускай Культуры ў Летуве

Таварыства Беларускай культуры на працягу 4 гадоў рабіла ўсемагчымыя намаганьні, каб літоўскія ўлады перадалі пад беларускі культурны цэнтр тры дамкі ў Вільні па вул. Жыгімонта, 12, якія ў 1930-х гадох на грошы, ахвяраваныя княгіняй М. Радзівіл і беларускай грамадзкасьцю, купілі беларускія айцы Марыяны з Друі. Цяпер дамкі знаходзяцца ў аварыйным стане. А тады гэта быў беларускі асяродак. Тут жылі й дзейнічалі такія волаты беларускай культуры й нацыянальнага адраджэньня, як ксяндзы А. Станкевіч, Я. Германовіч, В. Гадлеўскі, Ч. Сіповіч, У. Чарняўскі і іншыя.

Улічваючы ўсё гэта, Прэзыдыум гарадзкой Рады пастановай № 21 ад 23.10.1990 г. вырашыў перадаць дамкі ТБК, а адзін з дамкоў у хуткім часе быў прыняты на баланс Таварыства.

У далейшым на гэтыя дамкі заявіла свае прэтэнзыі Летувіская Кангрэгацыя Марыянаў сьв. Юргіса. Атрымаўшы іншы адпаведны будынак, Кангрэгацыя зьняла свае прэтэнзыі на дамкі пры вул. Жыгімонта, 12 — на карысьць Таварыства Беларускай Культуры. ТБК пачало тэрмінова рабіць рамонт памяшканьняў, каб яшчэ сёлета Каляды адсьвяткаваць у сваім цэнтры.

Але ўлады вырашылі па-другому. Бяз ведама і ўзгадненьня з ТБК 23 лістапада г.г. гарадзкая Рада прыняла рашэньне за № 153 — перадаць пляц з дамкамі амэрыканскаму бізнэсмэну, летувісу па паходжаньні, пад будову камэрцыйнага цэнтру.

Таварыства Беларускай Культуры катэгарычна ня згодна з рашэньнем гарадзкой Рады.

Старшыні Гарадзенскага абласнога Савета народных дэпутатаў спадару Сямёну Домашу.

Старшыні Гарадзенскага гарадзкога Савета народных дэпутатаў спадару Гэнрыху Крупенку.

Начальніку абласнога ўпраўленьня ўнутраных спраў Гарадзенскага аблвыканкама спадару Фёдару Гудзею.

У рэдакцыю газэты «Пагоня».

Шаноўнае спадарства!

Стан грамадзкага парадку ў абласным цэнтры — Горадні рэзка пагоршыўся.

Асабліва рызыкоўна стала хадзіць па вуліцах горада пасьля 21 гадзіны вечара. Хуліганства, рабаўніцтва, згвалтаваньні сталі «звычайнай справай». Злачынцы пачуваюцца ў гэты час «гаспадарамі» у горадзе. Зьдзекі над людзьмі даходзяць да такой жорсткасьці, што многія з ахвяр трапляюць у шпіталі.

Так, на мінулым тыдні дэпутат Гарадзенскга гарадзкога Савета Антон Сьцяпура, сябра БНФ «Адраджэньне», член апазыцыі, вяртаўся дадому пасьля працы. На вуліцы Ліможа, м-н Дзевятоўка, яго сустрэлі двое незнаёмых і папрасілі закурыць. Паколькі Сьцяпура не курыць, ён ветліва ім адмовіў. Незнаёмцы зьбілі яго з ног. Пачалі біць нагамі па галаве і целу і білі да той пары, пакуль Сьцяпура не страціў прытомнасьць. Тым жа вечарам Антон Сьцяпура хуткай дапамогай дастаўлены ў клінічны шпіталь у рэанімацыйнае аддзяленьне, дзе і дагэтуль знаходзіцца ў цяжкім стане.

Абласная канфэрэнцыя БНФ «Адраджэньне» зьвяртаецца да Вас, шаноўныя кіраўнікі вобласьці, горада і міліцыі, з патрабаваньнем неадкладна ўзбудзіць крымінальную справу па гэтаму факту нападу на дэпутата гарадзкога Савета.

Мы ўзрушаны гэтай зьвярынай жорсткасьцю і патрабуем ад ворганаў улады прыняць рашучыя меры адносна крымінальнай злачыннасьці ў Горадні і вобласьці.

Прапануем арганізаваць сустрэчу з прадстаўнікамі БНФ «Адраджэньне», БСДГ і апазіцыі з кіраўніцтвам вобласьці, горада і міліцыі па гэтых пытаньнях у спрыяльны для ўсіх час.

По даручэньню абласной канфэрэнцыі

Кастусь ЖЫНЬ,

старшыня гарадзенскай гарадзкой Рады, сябра сойму БНФ «Адраджэньне».

11 сьнежня 1993 г.

ПАЛІТЫЧНАЯ СЦЭНА

Галоўны вораг — расейскі імпэрыялізм

Выступ З. ПАЗЬНЯКА на V зьезьдзе Руху ў Кіеве 11. XII.1993 г.

Паважаныя спадарыні і спадары! Шаноўныя дэлегаты зьезду! Дазвольце перадаць вам сардэчнае прывітаньне ад Беларускага Народнага Фронту «Адраджэньне».

Мае развагі будуць пра Беларусь. Але вы ўбачыце, што тым самым размова ідзе й пра Украіну, бо ў нас падобныя праблемы, падобныя задачы, падобная бяда й агульны вораг — былая камуністычная намэнклятура й імпэрскія сілы Расеі.

У жніўні 1991 года, калі пасьля правалу камуністычнага путчу ў Маскве мы дамагаліся незалежнасьці і спынілі дзейнасьць КПСС, тады не ўдалося дасягнуць вельмі важнага — правесьці новыя выбары і адхіліць намэнклятуру ад улады. У Беларусі засталіся ва ўладзе стары Вярхоўны Савет, стары камуністычны ўрад, сфармаваны яшчэ на бюро ЦК КПСС, старыя Саветы і ўся савецкая намэнклятура, якая не на дух не ўспрымала дзяржаўную незалежнасьць Беларусі, тая самая намэнклятура, што адмовілася ад беларускай мовы й ўгодніча перад Масквой. І вось гэтай самай намэнклятуры нечакана для яе самой раптам за адзін дзень і адну ноч звалілася ў рукі незалежная дзяржава, з якой яны не ведалі што рабіць.

І яны пачалі яе рабаваць, раскрадаць, перараьзмяркоўваць дзяржаўную маёмасьць у сваю прыватную ўласнасьць. За два гады яны да рэшты разваліл эканоміку, паралізавалі фінансава-крэдытную сістэму, раскралі маёмасьць на мільярды даляраў, паставілі пад пагрозу нашу незалежнасьць і само існаваньне беларускай дзяржавы. Яны ўступілі ў змову з расейскімі камуністамі — групамі Хазбулатава, Руцкога, Чарнамырдзіна і рыхтавалі ліквідацыю дзяржаўнай незалежнасьці Беларусі. Правал кастрычніцкага камуністычнага мяцяжу ў Маскве часткова прыпыніў гэтыя працэс.

Унікальнасьць посткамуністычнай сітуацыі на Беларусі ў тым, што намэнклятурная ўлада, якая ацалела як рэліктавае ўтварэньне, выступае за ліквідацыю самастойнасьці ўласнай дзяржавы, выступае супраць рынкавых рэформаў, супраць дзяржаўнасьці беларускай мовы, супраць нацыянальнага дзяржаўнага сьцяга і герба, якія раней пад страхам яна вымушана была прыняць і зацьвердзіць. Гэта зьява фэнамэнальная, але адначасна і заканамэрная. У камунізма няма бацькаўшчыны і няма народа. Гэта крымінальная ўлада. Тут псіхалогія крымінальнай ахлакратыі, якая зьяўляецца сутнасьцю намэнклятурнай палітыкі: красьці, ашукваць, прыстасоўвацца, ілгаць і зноў красьці. Вось і ўся палітыка.

Улада для іх — гэта іхняя прыватная ўласнасьць, а Бацькаўшчына — тавар, разьменная маёмасьць, якой яны гатовыя ў любы час заплаціць за ўратаваньне свай скуры.

Справа дайшла да таго, што беларуская намэнклятура пачала здаваць Расеі за даўгі нацыянальныя нафтаперагонныя заводы і нацыянальную народную ўласнасьць.

Каб утрымаць за сабой уладу, яны пойдуць на любую подласьць, на любое крывавае злачынства. Посткамуністычная гісторыя краінаў былога СССР гэта добра падцьвярджае. Мы зрабілі для сябе вывады з гэтай гісторыі.

Першая выснова. Нельга супрацоўнічаць з камуністычнай намэнклятурай у галіне дзяржаўнага будаўніцтва і палітыкі. Гэта беспэрспэктыўна, амаральна і супярэчыць прыродзе рэчаў. Пазітыўнага выніку не будзе.

Беларускі Народны Фронт адразу са жніўня 1991 года стаў у жорсткую апазіцыю да намэнклятуры і не зрабіў памылкі, не верыў ні на ёту сваім «краўчукам», не супрацоўнічаў з імі.

Другая выснова. У нармальным здаровым грамадстве не павінна быць ніякіх камуністычных арганізацыяў. Яны ствараюць пагрозу людзям, дзяржаве і грамадству. Дзейнасьць іх павінна быць забароненая. Метастазы камунізму павінны быць выдаленыя. Тым больш пасьля таго жахлівага гэнацыду, які камуністы тварылі ў нас з 1917 года, і таго тэрарызму і нянавісьці, якія яны праважкуць цяпер.

Трэцяя выснова. Ніякай дэмакратыі, ніякіх рынкавых рэформаў і ніякага станоўчага дзяржаўнага будаўніцтва ня будзе, пакуль застаецца ўлада саветаў. Саветы — гэта разбуральныя структуры, прыдуманыя бальшавікамі. Саветы трэба ліквідаваць рашуча, хутка і безваротна.

Чацьвёртая выснова. Зло павінна быць пакаранае. Інакш яно робіцца нормай. Калі ў Беларусі стане дэмакратычная ўлада і калі да яе будзе мець дачыненьне Народны Фронт, тады ў краіне першым чынам будзе наведзены парадак.

Усе антыдзяржаўныя дагаворы і акты, прынятыя нашым тройчы нелегітымным Вярхоўным Саветам, ня будуць прызнаныя. Дзяржаўныя прадпрыемствы, раскрадзеныя намэнклятурай, перададзеныя Расеі і карумпаваным асобам, будуць нацыяналізаваныя, вернутыя дзяржаве і ўласьнікам. Народная ўласнасьць знойдзе сваіх гаспадароў, а жулікі і крымінальнікі — сваю турэмную камору.

Пятая выснова. Беларусь павінна выйсьці з СНД. Рашуча і цьвёрда. Наш шлях — прыклад Балтыйскіх краінаў. Нельга быць ні ў якіх саюзах, ні ў якіх садружнасьцях разам з Расеяй. Нельга даваць ніякіх фармальных повадаў для прымяненьня ў дачыненьні да нашай краіны расейскай імпэрскай палітыкі. Яна пагражае нашаму нацыянальнаму існаваньню.

Шостая выснова. Рынкавыя рэформы трэба пачынаць з уладкаваньня фінансава-крэдытнай сітэмы і ўвядзеньня нацыянальнай валюты.

Сёмая выснова міжнароднага кшталту. Павінна быць балтыйска-чарнаморская каардынацыя.

Усе краіны, разьмешчаныя паміж Балтыйскім і Чорным морамі, паміж Расеяй і Польшчай, маюць падобныя ўнутраныя задачы і агульную зьнешнюю пагрозу з боку імпэрскіх сілаў Расеі.

У гэтых гэапалітычных умовах кожнаму ў адзіночку, ды яшчэ знаходзячыся ў СНД, супрацьстаяць імпэрскай палітыцы вельмі цяжка. Мы — балтыйска-чарнаморскія дзяржавы, проста абавязаны каардынаваць свае дзеяньні паміж сабой і нашы дачыненьні з усходам. Нашы ўсходнія межы павінны стаць аднолькава цьвёрдымі, а межы між сабой — мяккімі. Мы павінны стварыць процівагу, баланс паміж усходам і захадам, калі хочам выжыць як незалежныя дзяржавы ў гэтым падзеленым сьвеце. Ва ўсіх нас ёсьць агульная гэапалітычная ніша. Мы павінны яе заняць, як толькі дэмакратычныя сілы і сілы незалежнасьці перамогуць ў нашых краінах.

Дэмакратычныя сілы ў Беларусі цяпер дамагаюцца нечарговых выбараў і адстаўкі антынацыянальнага ўраду, які праводзіць акупацыйную прарасейскую палітыку. Галоўным нашым апанентам на выбарах будзе, як гэта, магчыма, не здасца для вас нечаканым, расейская імпэрская разьведка і тыя палітычныя ўтварэньні, арганізацыі-фантомы і структуры, якія яна стварыла і кантралюе. А кантралюе яна практычна поўнасьцю ўрад (Савет Міністраў), армію, памежныя і ўнутраныя войскі, камуністычныя і ватэранскія арганізацыі, часткова КДБ. Робіцца ўсё, каб разбурыць нашу дзяржаву, дыскрэдытаваць сувэрэнітэт, задушыць адраджэньне нацыянальнай культуры, паралізаваць эканоміку.

Сілы нацыянальнай незалежнасьці, дэмакратыі, дзяржаўнага разьвіцьця і ўвогуле нашы народы робяць намаганьні супраць агульнага ворага. Мы перажываем цяжкі час. Але я не сумняваюся, што мы пераможам.

Галоўныя перашкоды—старая намэнклятурная ўлада і расейскі імпэрыялізм. Яны ня вечныя ўжо самы па сабе. Гэтыя перашкоды абавязкова абваляцца. Трэба толькі набліжаць гэты час. І тады пачнецца новы ўздым—уздым спакойнага стваральнага і эфектыўнага разьвіцьця нашых вольных краінаў і народаў.

Набліжайма ж гэты сьвяты час! Багаслаўляйма гэты добры шлях! Слава Украіне! Жыве незалежная Беларусь!

ЗВАРОТ

Беларускага Незалежнага Прафсаюза да Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь аб сацыяльным страхаваньні

Вярхоўным Саветам Рэспублікі Беларусь прынята Пастанова ад 10 чэрвеня 1993 года аб стварэньні Фонда сацыяльнай абароны, які павінен знаходзіцца ў распараджэньні дзяржавы.

Савет Міністраў прыняў незаконную пастанову аб перадачы сродкаў Фонда ў распараджэньне Фэдэрацыі прафсаюзаў Беларусі, агаварыўшы, што гэтымі сродкамі ФПБ будзе распараджацца толькі да IV квартала 1993 года.

У парушэньне Закона «Аб прафэсіянальных саюзах» артыкула 4-га Саўмін вядзе перамовы з ФПБ у Пагадняльнай камісіі аб перадачы часткі сродкаў Фонда на 1994 год зноў жа ў распараджэньне Фэдэрацыі.

Прадстаўнікі нашага прафсаюза ў Пагадняльную камісію былі вылучаны, але на перамовы не выкліκаліся. Гэтым зноў парушаны артыкулы 4 і 6 Закона «Аб прафэсіянальных саюзах». Лічым, што прынятыя Вярхоўным Саветам Законы й Пастановы павінны няўхільна выконвацца.

Вярхоўны Савет абавязаны прыняць рашэньне аб перадачы ўсіх сродкаў Фонда сацыяльнага страхаваньня й Пэнсіённага фонда ў Фонд сацыяльнай абароны (ФСА). Усімі сродкамі на аздараўленьне абавязаны распараджацца дзяржаўныя органы ФСА.

Нашы прапановы:

1. Сродкі ФСА, якія выдзяляюцца на аздараўленьне й адпачынак працоўных, павінны знаходзіцца ў распараджэньні прадпрыемстваў, устаноў, аганізацый і кантралявацца прафсаюзамі, астатнія — у ФСА.

2. Выключаюцца Фонды сацыяльнай абароны.

3. Неабходна правесьці перарэгістрацыю ўсіх членаў прафсаюзаў з прадстаўленьнем натарыяльна засьведчанай колькасьці членаў прафсаюзаў.

4. Уся маёмасьць санаторна-курортнага, культурна-масавага прызначэньня павінна быць перададзена ў распараджэньне дзяржавы пад кантролем прафсаюзаў.

5. Калі аздараўленьне й адпачынак пакідаюцца ў распараджэньні прафсаюзаў, павінны быць адкрыты бягучыя рахункі ў ФСА дзеля ўсіх рэспубліканскіх прафсаюзаў.

Усе нашыя прапановы служаць для нармальнага перахода на рынычныя, сацыяльна арыентаваныя адносіны. У далейшым усе пытаньні аздараўленьня й адпачынка працоўных павінны вырашацца праз пэрсаніфікаваныя й іншыя фонды сацыяльнага забесьпячэньня.

ЗАЯВА Кангрэса Дэмакратычных Прафсаюзаў Беларусі

Абмеркаваўшы сацыяльна-эканамічнае становішча ў Рэспубліцы Беларусь, Кангрэс Дэмакратычных Прафсаюзаў Беларусі адзначае, што ў цяперашні час сытуацыя ў краіне дасягнула той небясьпечнай рысы, калі магчымы сацыяльны выбух.

Вярхоўны Савет, Савет Міністраў й Нацыянальны банк Рэспублікі Беларусь не ЗМАГЛІ прасунуцца ні на крок ў вобласьці эканамічных рэформаў. Замест рыначных пераўтварэньняў адбываецца ўмацаваньне планава-размеркавальных мэханізмаў на ўсіх узроўнях выканаўчай улады.

Манапольны ўласьнік у асобе Дзяржавы ня здольны ва ўмовах вольнага рынку эфэктыўна выкарыстоўваць вытворчыя магутнасьці, праводзіць неабходную структурную перабудову эканомікі. Заявы кіруючай эліты, што характэрызуюць сытуацыю ў Рэспубліцы як стабільную, у сапраўднасьці можна разглядаць як стабільна падаючую ў эканамічную бездань, без рэальнай надзеі на хуткае прыпыненьне гэтага падзеньня.

У той час, калі ў рэспубліках Балтыі і Расеі рыначныя адносіны дазваляюць стабілізаваць эканоміку, даюць прадпрыемствам магчымасьць самім ажыцьцяўляць эканамічныя пераўтварэньні, што вядзе да напаўненьня спажывецкага рынка таварамі, зьніжэньня ўзроўня інфляцыі, стабілізацыі цэнаў, зьніжэньня беспрацоўя і павышэньня жыцьцёвага ўзроўня насельніцтва, то на Беларусі нават няма зрухаў у гэтым напрамку. Прынятая сістэма падаткаабкладаньня даводзіць да галечы прадпрыемствы. Карупцыя, злачыннасьць і хабарніцтва разьядаюць грамадзтва. Праваахоўныя органы, якія фінансуюцца з бюджэта, гэта значыць, за кошт падаткаплацельшчыкаў, абараняюць тую вузкакланавую партыйна-дзяржаўную намэнклятуру, якая пры патуральні Вярхоўнага Савета і Саўміна працягвае раскраданьне агульнанароднай уласнасьці. У той жа час прымаемыя законы НАКІРАВАНЫЯ на тое, каб канчаткова замацаваць адчужэньне пераважнай большасьці насельніцтва Рэспублікі ад створаных на працягу некалькіх пакаленьняў багацьцяў.

Кангрэс Дэмакратычных Прафсаюзаў Беларусі патрабуе ад Вышэйшага заканадаўчага воргана Рэспублікі:

1. На 13-й сэсіі зацьвердзіць тэрміны правядзеньня выбараў у прадстаўнічыя органы ўлады не пазьней за люты-сакавік 1994 года.

2. Маючыя адбыцца выбары павінны прайсьці па новаму дэмакратычнаму закону, які павінен гарантаваць роўныя правы ўсім грамадзянам Рэспублікі Беларусь на выбарах, уключаючы прамое выбарчае права.

3. Неадкладна прыняць рашэньне аб роспуску цяперашняга кабінэта міністраў, стварыўшы на перыяд падрыхтоўкі і правядзеньня выбараў дзеяздольны ўрад, сфарміраваўшы яго на прынцыпах прафэсіяналізму.

4. На час перадвыбарнай кампаніі даць роўны доступ усім палітычным сілам, што ўдзельнічаюць у выбарах, да сродкаў масавай інфармацыі з мэтай ажыцьцяўленьня выбаршчыкамі сапраўды дэмакратычнага выбару.

5. Прыняць новую Канстытуцыю Канстытуцыйнай асамблеяй.

Мы зьвяртаемся да ўсіх тых, хто не жадае далей пакорліва пераносіць усе гэтыя незаслужаныя цяжары, падтрымаць нас у нашых патрабаваньнях.

Ваша падтрымка — гэта наша моц.

ПАЛІТЫЧНАЯ СЦЭНА

Карфагэн павінен быць разбураны?

«Дзіўныя справы твае, Божа!»,— так і просіцца гэты знакаміты выраз у радок, калі пачынаеш аналізаваць віратлівае кола парлямэнцкага жыцьця. Тры бурныя дні ў Авальнай зале, якія, нібы зімовыя прыцемкі, згусьціліся над народнымі абраньнікамі.

Дзіўна атрымліваецца: пасьля шматлікіх фактаў аб карупцыі, «прыхватызацыі» і злоўжываньнях службоўцаў рознага ўзроўню — ад кіруючых асобаў Саўміну да загадчыкаў аддзелаў выканкамаў, у памяць спакваля добра-такі ўрэзалася думка, што галоўныя мафіёзі на Беларусі — сьпікер парлямэнту С. Шушкевіч і прадстаўнікі апазіцыі, бо прыведзеныя прыклады былі скампанаваны вельмі ўжо няўдала (мо наўмысна?) — Перамешаны ў адну кучу. Даказанае і сумніцельнае, праверанае і спрэчнае.

Хто усё ж выдаваў шматлікія ліцэнзіі на вываз за мяжу дэфіцытнага паліва і каляровых мэталаў, ствараў камэрцыйныя структуры пры воргаснах улады, браў хабар, ільготныя крэдыты? Апазіцыя ці ўсё ж той, хто стаіць у кіраўніцтве ўлады. Менавіта яны, адказныя работнікі, кіруюць сёньня эканомікай. Вось туды і патрэбна было накіраваць высілкі камісіі, а што атрымалася? Старшыня камісіі амаль з дзіцячым захапленьнем тэмпэраментна зачытваў прозьвішчы замежных ваяжораў, як быццам справа ідзе аб мільённых хабарніцтвах, а не аб звычайных мерапрыемствах, якія для некаторых кіраўнікоўпрамыслоўцаў сталі амаль штодзённай справай.

У ходзе бурных спрэчак спадар Лукашэнка, як мне здаецца, усё ж раскрыў свае карты. Яго думка прагучала прыкладна так: «Вы (апазіцыя) глыбока памыляецеся, калі разьлічваеце маімі рукамі пасадзіць на лаву падсудных кіруючую намэнклатуру. Дудкі, спадары. Галоўная мэта — С. Шушкевіч і апазіцыя, якая хаця і ганіць сьпікера, але сапраўды разам з ім».

Можа, я не так зразумеў словы паважанага Аляксандра Рыгоравіча? Час пакажа.

Большасьць жа ў Вярхоўным Савеце, здаецца, толькі гэтага і чакала, бо з упартасьцю рымскага сэнатара Катона даўно ўжо лічыць, што «Карфагэн (Шушкевіч) павінен быць разбураны (зьняты)! Не хапае толькі зачэпкі, але яна знайшлася. І паехала, і панеслося...

Інспіратары чарговай акцыі супраць сьпікера,— сапраўдныя раскрадальнікі дзяржавы, спачатку трохі прыціхнуць, а потым зноў займуцца звычайнай справай, бо ніякіх слушных прапаноў па недапушчэньню гэтай зьявы камісія ня ўнесла. С. Шушкевіч прыступіць да выкананьня сваіх абавязкаў і зойме звыклае крэсла старшыні. Наўрад ці хопіць у большасьці галасоў, каб адправіць яго ў адстаўку, але рэйтынг старшыні будзе прыкметна падарваны, бо нават калі яму пашанцуе адхіліць абвінавачваньні, давер да яго ў народзе будзе ўсё ж падарваны. Як кажуць, абставіны зьмякчаюць віну, але не расчараваньне.

Хто ў такім выпадку будзе самым папулярным з палітычных дзеячоў Беларусі? Што там паказваюць наконт гэтага далёкія зоркі? Можа, В. Кебіч — верагодны кандыдат на прэзідэнцкі пасад? Не, ён і раней ня быў безумоўным прэтэндэнтам, а зараз, калі ў дакладзе камісіі не забыты ўсе «заслугі» сваякоў старшыні і яго каманды, шанцы ў В. Кебіча вельмі малыя.

Г. Карпенка? Яшчэ ня вечар, як кажуць. Тады А. Лукашэнка? Праводзячы пэўныя паралелі з выбарамі ў Расеі, можна спрагназаваць і такі вынік. Вось толькі каб не адна дробязь — адсутнасьць самога прэзідэнцкага крэсла. І невядома, калі нашы заканатворцы яго створаць.

А што ж сёньня? Сёньня, як любіў казаць А. Бэндэр, паседжаньне працягваецца.

І. ПРЫВАРОЦКІ.

Назіраючы за Лукашэнкам, бачу руку Кебіча

Назіраючы разьвіцьцё падзей на сэсіі Вярхоўнага Савета Беларусі і вакол яе ў сувязі з дакладам тав. Лукашэнкі і яго шматлікімі інтэрв 'ю, нельга не зьвярнуць увагі на некаторыя акалічнасьці.

Па-першае, са слоў самога Лукашэнкі, ён абнародаваў толькі мізэрную частку з вядомых яму фактаў аб карупцыі ў Беларусі, паказаўшы «... толькі вяршыню айсберга, пад якім насельніцтва, на Беларусі нават няма бізнэсу». У гэтых умовах выклікае асаблівую цікавасьць менавіта сьпецыфіка падбору інфармацыі для абнародаваньня. І тут раптам аказваецца, што ўсё, што было сказана Лукашэнкам, датычыла тых асобаў, якія ўжо альбо нежывыя, альбо звольнены са сваіх пасад, альбо былі ці знаходзяцца пад сьледствам. Гэта значыць тых, чыю сапраўдную дзейнасьць — нярэдка крымінальную — ужо ніяк не магчыма схаваць.

Па-другое, відавочна, што з-пад удару ўсяляк выводзіўся ўрад, і, у першую чаргу, такія яго члены, як тав. Кебіч ды тав. Касьцікаў. Так, пра Кебіча Лукашэнка стараўся ўвогуле не гаварыць, як быццам бы ён ня ведае, хто больш трох гадоў зьяўляецца старшынёй ураду, пры якім Беларусь стала адной з самых карумпаваных краін у сьвеце, а пра Касьцікава, які вушы замазаны ў розных непрыемных справах, заявіў, што гэта асоба супярэчлівая і што ва ўрадзе ён, як ніхто іншы, выконвае самую непрыемную працу.

Па-трэцяе, разам з сапраўды карумпаванымі, крымінальнымі асобамі, быццам бы незнарок, называліся імёны як сябраў апазіцыі БНФ у Вярхоўным Савеце (Заблоцкі, Маркевіч,), гэтак і проста больш-менш сумленных, нацыянальна сьвядомых дэпутатаў (Шушкевіч, Гілевіч).

Названыя абагуленыя факты дазваляюць выказаць меркаваньне, што спосаб падачы Лукашэнкам матэрыялу камісіі аб карупцыі ворганаў улады на Беларусі — гэта выкананьне сацыяльнага заказу (а, можа быць, і ня толькі сацыяльнага) праўрадавых колаў. Пры гэтым ставілася некалькі задачаў — адвярнуць увагу ад сапраўдных «акул» з каманды Кебіча; запэцкаць грызей, узятай ад іншых, дэпутатаў апазіцыі, сьпікера і нацыянальна сьвядомых дэпутатаў — усіх, хто не падабаецца Кебічу; утварыць новую палітычную фігуру нахрапістага, тыраннага тыпу (беларускага Вольфавіча) і, выкарыстоўваючы яе амбіцыйнасьць, маніпуляваць ёю, накіроўваючы на выкананьне рознай бруднай работы. Апошнія падзеі у Расеі паказалі, што ва ўмовах аслабленьня грамадства такая фігура можа быць вельмі эфектыўнай. Гэта тым больш небясьпечна, што ў нашага новага «непадкупнага барацьбіта з карупцыяй», відаць, цалкам адсутнічаюць сьціпласьць, сумленьне і нацыянальная сьвядомасьць.

Аналізуючы адбыўшыеся падзеі, і, у першую чаргу, рэакцыю большасьці грамадзян на іх, трэба адзначыць, што гэта новы раунд палітычнай барацьбы, у якой была выкарыстана новая зброя — Лукашэнка — за Кебічам.

Што трэба рабіць дэмакратычным сілам, каб не прайграць наступныя раунды?

На маю думку, трэба, па-першае, дамагчыся (хаця б праз суд), каб тав. Лукашэнка публічна прызнаў, што пакупка Гілевічам «Масквіча» за ўласныя грошы, упершыню і на 60-м годзе жыцьця — не зьяўляецца карупцыяй; што рамонт Шушкевічам помніка на магіле сваёй маці і за ўласныя грошы — не зьяўляецца карупцыяй; што пакупка Заблоцкім ужыванай замежнай легкавушкі за ўласныя грошы і па цане, ў некалькі разоў меньшай, чым цана новых «Жыгулёў» — не зьяўляецца карупцыяй; што тыя недахопы, якія можна знайсьці ў паперах культурна-асьветніцкага фонду «Бацькаўшчына» — ні ў якім разе не зьяўляюцца праявамі ці то карупцыі, ці то нейкай іншай крымінальшчыны; і гэтак далей. Пасьля усяго гэтага трэба дамагчыся публічнага прабачэньня з боку Лукашэнкі.

Трэба абавязкова дамагчыся, каб Лукашэнка публічна растлумачыў, з якой такой прычыны ён, замест таго, каб раскрыць народу пра сапраўдных «тлустых акул» з праўрадавых колаў, накраўшых сабе мільёны, ды ў валюце, пачынае пудрыць мазгі грамадзянам, распавядаючы пра Гілевічаўскага «Масквіча».

І, нарэшце, трэба дамагчыся, каб аб узяцці сваіх слоў адносна апазіцыі назад, аб прабачэньні і аб прычынах сакрыцьця сапраўдных фактаў ведала столькі ж народу, колькі зараз гаворыць, што «... усе яны там на Вярхоўным Савеце аднолькавыя».

Мне здаецца, што ў выпадку зьдзяйсьненьня апошняга кебічы могуць сапраўды аб многім пашкадаваць.

А. АСТРОЎСКІ,
дацэнт ГДМІ.

За сябе скажам самі

Днямі ў Горадні з 'арганізаваны аргкамітэт па стварэньню новай вэтэранскай арганізацыі. Пра мэты будучага грамадзкага аб 'яднаньня кар. «Пагоні» распавядае завадатар гэтай справы Вікенцій Якаўлевіч Жук.

— Думка аб стварэньні альтэрнатыўнай вэтэранскай арганізацыі ў Горадні ўзьнікла даўно. Вельмі надакучыла адыёзная, пракамуністычная, намэнклятурная, раней створаная вэтэранская арганізацыя Горадні, якая ад імя усіх сталых людзей робіць разнастайныя антыдзяржаўныя і антынацыянальныя заявы. Таму, добра вывучыўшы склад гэтай арганізацыі, я прыйшоў да высновы, што ў сваёй большасьці яна складаецца з былых савецкіх і партыйных работнікаў, адстаўных вайскоўцаў і, акрамя сваіх уласных інтарэсаў, не прадстаўляе болей нікога.

— Каго будзе прадстаўляць ваша аб 'яднаньне!

— Найперш мы жадаем аб 'яднаць вакол сябе пажылых людзей, якія патрыятычна ставяцца да ўсяго беларускага, дзяржаўнага. Гэта першы крок. Затым, шляхам абароны сацыяльных правоў сталых людзей, мяркуем зьвярнуць увагу астатніх, каму абяцанкі вэтэранаў ад намэнклятуры нічога, акрамя шкоды, не прынесьлі.

— Як вы зьбіраецеся зьдзейсьніць абарону сацыяльных правоў!

— Будзем хадзіць па хатах, высьвятляць патрабаваньні пэнсіянэраў. Нейкую колькасьць самых звычайных патрабаваньняў, такіх, як схадзіць адзінокаму старому да крамы ці ў аптэку за лекамі, ці дапамагчы дабрацца да паліклінікі на прыём да лекара, выканаем сваімі сіламі. Больш складаныя пытаньні паспрабуем вырашыць праз сабесы, ЖЭСы, прадпрыемствы. Тут шырокае поле дзейнасьці. Плануем шукаць мэцэнатаў сярод камэрсантаў.

— Вы зьбіраецеся рэгістраваць сваю суполку ці будзеце існаваць на грамадзкіх пачатках!

— Безумоўна рэгістраваць. Зараз я распрацоўваю статут нашай арганізацыі. Думаю, што за аснову возьмуцца праграмныя дакумэнты раней створанай у Пінску альтэрнатыўнай вэтэранскай арганізацыі. Нядаўна ў Пінск мною быў дасланы ліст з просьбай даслаць дублікаты іхняй праграмы для магчымага скарыстаньня іх намі пры распрацоўцы аналягічных дакумэнтаў.

— Гарадзенская альтэрнатыўная вэтэранская суполка будзе нагадваць адзін да аднаго пінскую арганізацыю!

— Ня думаю, бо этнічны склад сталага насельніцтва Гарадзеншчыны значна розьніцца ад Піншчыны. Вось прыклад: у Пінску тры асноўныя групы — беларусы, расейцы, украінцы. У нас жа да гэтага неабходна дадаць палякаў, татараў, летувісаў. Да таго ж, пінчукі на першае месца ставяць сацыяльную абарону, а мы, як я згадаў раней, найперш думаем пра патрыятызм. Увогуле спабарнічаць з роднаснай арганізацыяй не зьбіраемся, а наадварот, спадзяёмся на супрацоўніцтва.

— Якія могуць быць стасункі з існуючай вэтэранскай арганізацыяй!

— Ніякіх. Азінае, аб чым мы можам папрасіць нашых апанэнтаў — не рабіць болей заяў ад усіх вэтэранаў цалкам. За сябе мы самастойна скажам і што трэба — вызначым.

Гутарыў Г. АСТРОЎСКІ.

ГРАМАДЗТВА

Я пакідаю гэтую краіну, спадзяюся, што назаўжды

У № 8 газэты «Пагоня» распавяла чытачам пра разгон мірнай маладзёжнай дэманстрацыі ўладай камуністых летам 1972 г. у Горадні. Як жа склаўся лёс тых, хто пагрэбаўшы ўласнай кар´ерай сьмела выйшаў сказаць свае «не» таталітарнаму рэжыму!

Пра свой жыцьцёвы шлях расказвае ўдзельнік тых падзей гарадзенец Генадзь Шокін.

Жыць было пад наглядам цяжка. Спадзявацца на рост па службовай лесьвіцы было таксама сьмешна. Таму я прымаў жыцьцё такім, як яно ёсьць. Праца кінамеханіка на перасоўцы з дыплёмам кінаінжынера — гэта канечне не манна нябесная, але на жыцьцё хапала. Марыць пра асабістае жытло было дарэмнай ілюзіяй. Радавала тое, што побач ёсьць сябры аднадумцы і што зерне, кінутае намі, узыходзіла вялікай, сакавітай нівай. Грамадзтва абуджалася. Таму не без падстаў лічу, што вялізарная апрацоўка людзкіх мазгоў у апошні перыяд праўленьня гэнсека Л. Брэжнева ідэалягічнымі службамі партыі — гэта рэакцыя правячай клікі на перамены ў грамадзтве. Існавась, нават ня жыць, пад такім прэсам вольнаму чалавеку немагчыма. Мне прыходзілі лісты з прапановамі пакінуць гэтую краіну. Сябры абяцалі падмогу, маральную і прававую падтрымку. Ехаць у замежныя краіны я адмаўляўся, — ведаеш, была ўпэўненасьць, што нешта зможа перайначыцца. Камусьці можа маё выслоўе падацца як вера ў перабудову партыі, павер´я, прачытаўшы рэтапрынтарны варыянт кнігі Амазіка «Ці праіснуе СССР да 84 года», у камунізм ня верыў. Проста не жадаў пакідаць Радзіму, якая з ўсіх бакоў была абілгана, зьняважана. Мне было сорамна перад замежнымі турыстамі, калі чуў іх кпіны з нашай рэчаіснасьці. Часам ня вытрываўшы, казаў ім, што гэта часова, што прыйдзе час і сістэма зьнішчэньня, зьнявагі асобы, народа ў цэлым зьнікне. На мяне ўсе глядзелі як на дзівака: маўляў,— ён супраць развітога сацыялізму і лініі партыі. Павер, я адчуваў сябе як у вакууме.

Асабліва мая адзінота адчулася, калі Горадню пакінуў адзін з удзельнікаў тых дзён Фіма Ройзман. Ён пасяліўся на зямлі абяцанай і адтуль у лістах пасьмейваўся з мяне.

Аўганская вайна на нейкі час і мяне выбіла з каляіны. Быў момант, калі я пакаваў валізкі, але нешта наноў стрымала. Перабудова і іншыя выбрыкі камуністых толькі сьмяшылі. Калі ж беларускі парлямэнт выбраў і прагаласаваў за курс на сувэрэнітэт — зьявілася надзея. На жаль, шчасьлівыя надзеі зноўку растапталі тыя, каму без імпэрыі жыцьцё не ўяўляецца магчымым. Іхнія спэкуляцыі на першасных фізычных патрабаваньнях чалавека, наўмыснае нежаданьне стварыць новае, альтэрнатыўнае, давялі грамадзтва да вядомых вынікаў. Дзякуючы іхняй абыякавасьці й варожасьці я, як і многія іншыя, апынуўся без працы.

Дарэчы, мой выпадак увогуле выключны. Працуючы на перасоўках, даўно зразумеў, што Савецкае кіно з даяркамі і газавікамі Сібіры нікога не цікавіць. Каб мець плян і аўдыторыю,распачаў у нашым Гарадзенскім кінематографе новае — стварыў відэаклюб. Начальству самадзейнасьць прыйшлася не даспадобы. І праз пэўны час мяне скарацілі па прафэсійнай неадпаведнасьці. Спрачацца я не жадаў і дзесьці каля года быў без працы, зарабляючы на жыцьцё шляхам гандлёвага турызму.

Стоячы за гандлёвымі шэрагамі замежных торжышчаў многае перадумаў і аднойчы зразумеў, што ўсе навокал людзі вольныя птушкі,якія не задратавалі свае душы ў клеткі. Яны пьюць, ядуць, кахаюцца гэтак жа вольна, як і прадаюць свае тавары на рынку. Трымацца бязконца за свае ідэалы на гэтым пярэстым фоне сьмешна,і я падаўся спакусе — пачаў рыхтавацца да развітаньня з Радзімай. Неяк адразу мне адкрыўся сьвет, што жыцьцё адно, і пражыць яго двойчы нельга. Напісаў ліст да свайго даўняга сябра ў Амэрыку. Нядаўна атрымаў запрашэньне. Зараз фактычна падрыхтаваў усе неабходныя дакумэнты на эміграцыю. Днямі зьбіраюся ад´ехаць да Філядэльфіі. Спадзяюся, што свой шанец не змарную. Заставацца ж у краіне, дзе вярхоўная ўлада выступае супраць прынятых ёй жа законаў абсурдна і бязсэнсоўна.

Г. АСТРОЎСКІ.

Ці доўга быць іншаземцамі на сваёй зямлі?

Як толькі Беларусь абвесьціла аб сваёй незалежнасьці, то аказалася, што ў нас шмат нядобразычліўцаў таго, каб беларусы ўзьняліся з каленаў, што і паверыць цяжка. Тут вам і розныя славянскія саборы і саюзы афіцэраў, і ўсе яны гавораць пра парушэньні палажэньняў Усеагульнай дэкляраціі правоў чалавека. А вось тое, што парушаюцца правы беларусаў, якія жывуць на сваёй зямлі, у сваім нацыянальным доме, мала хто заўважае. Напрыклад, чаму мы, заходзячы кожны дзень у крамы, павінны чытаць назвы тавару на каштоўніках на чужой мове, чаму крамніца не адкажа вам па-беларуску, калі вы зьвернецеся да яе на сваёй мове?

Даўно вядома, што самыя зацьцятыя працаўнікі беларускае мовы сустракаюцца сярод саміх беларусаў.

На маю думку гэта тлумачыцца тым, што беларусаў доўга пераконвалі ў тым, што яны ніколі ня мелі сваёй дзяржаўнасьці, што беларуская мова гэта мова толькі сялянаў, што размаўляць на сваёй мове— гэта значыць быць буржуазным нацыяналістам, што ўтварыўся савецкі народ, які размаўляе на расейскай мове. І такім чынам, значная частка беларусаў паддалася гэтай прапагандзе і пачала карыстацца расейскай мовай, забыўшыся пра сваю. Зараз, каб неяк апраўдаць гэтую здраду і, нежадаючы пачаць вывучаць беларускую мову, яны рашуча выступаюць супраць яе.

Дык калі ж мы дачакаемся таго, каб тая ж крамніца зразумела, што яна належыць да народа, якому досыць ужо стаяць на каленях і напіша назву тавара на сваёй мове?

Алесь СТУПЕНЬ,
сябра Саюза мастакоў Беларусі.

Словы аб высакароднасьці не аргумэнт растоўскаму рэкэту

Гандлёвы турызм даўно ўзбуджае вакол сябе шмат размоў. Менавіта ён прыносіць прыбытак тым, хто, ня гледзячы на разнастайныя складанасьці часу, здабывае сродкі на існаваньне. Разам з гэтым турызм змог нарадзіць іншую групу жадаючых пажывіцца за чужы кошт.

Пра тое, як гарадзенскую турыстычную групу ВВА Беларускага таварыства сьляпых абрабаваў у Польшчы растоўскі рэкэт, расказвае ахвяра гэтай чорнай справы А. Століч.

Адразу ж за польскім горадам Плоцк да гарадзенскага турыстычнага аўтобуса, які вёз на Радзіму групу турыстаў, прыладзіўся мэрсэдэс. Тойсёй з пасажыраў дзівіўся, чаму гэты шыкоўны лімузін не абганяе «Ікарус». Чакаць абгону доўга не давялося. Як толькі згусьціўся сумерак, мэрсэдэс адным рыўком прафэсійна падрэзаў «Ікарус» і вадзіцелю, каб пазьбегнуць аварыі, прыйшлося рэзка затармазіць.

З мэрсэдэса выскачылі чацьвёра дужых хлапцоў і, пагражаючы аўтаматам, уварваліся ў салон аўтобуса. Той, што быў з аўтаматам, запрапанаваў разьлічыцца палюбоўна — заплаціць па 100 даляраў з пасажыра. Гарамыкітурысты ў адзін голас пачалі ўсчуваць рэкэтыраў: маўляў, мы інваліды, што ад нас, пакрыўджаных лёсам людзей, трэба патрабаваць.

Міласэрднасьць растоўцы выказваць не пажадалі. А найбольш спрактыкаваны з іх бандыт з размаху нанёс удар нажом у жывот аднаму з пасажыраў. Сталёвы аргумэнт рэкэціра паўзьдзейнічаў моцна. Бедалагі пачалі расчыняць свае торбы, даставаць з іх грошы. Убачыўшы «зялёненьнія», рэкэціры зусім азьвярэлі, кінуліся ўздоўж салона і пачалі вырываць у турыстаў амаль усё. Забіралі больш модныя рэчы, магнітафоны, грошы. Там, дзе, на погляд рабаўнікоў, справа йшла марудна — ў ход пусканіся кулакі, гумовыя дубінкі.

На рабаваньне 40 турыстаў у рэкэціраў пайшло прыкладна 5—6 хвілінаў. Зрабіўшы сваю справу, яны ад´ехалі тым жа мэрсэдэсам. Калі гарадзенцы апрытомнелі ад нечаканага нападу, падлічылі свае страты, то высьветлілася, што з аўтобуса растоўскі рэкэт узяў даніну ў пераліку на разьліковыя білеты нацыянальнага банку Рэспублікі Беларусь больш як на 4 мільёны. Да таго ж, двум турыстам патрабавалася тэрміновая мэдыцынская дапамога.

Пасьля таго, як параненыя бандытамі турысты былі адвезеныя ў шпіталь, кіраўнік групы пайшоў на пастарунак. На жаль, добрых вестак адтуль ён не прынёс. Ад дзяжурнага на пастарунку паліцыянта кіраўнік высьветліў, што на ўзроўні ураду дзяржаў няма ніякіх пагадненьняў, каб польскія міліцыянты ахоўвалі беларускіх турыстаў. Хоць польскі бок не аднойчы прапаноўваў нашай краіне заключыць такія дамовы.

Г. АСТРОЎСКІ.

Студэнткі вымушаны скакаць праз вокны, выкладчыкі — чытаць лекцыі шэптам, затое...

Аднаго дня гараджане, якія праходзілі па вуліцы Леніна каля дома нумар 28, спыняліся і са дзьдзіўленьнем пазіралі на будынак аўташколы.

З вакна паміж першым і другім паверхамі з віскам выскоквалі дзяўчаты, а ўнізе іх не без задавальненьня лавіў у абдымкі малады чалавек. Дарэчы, гледзячы на разгубленыя твары дзяўчат, іх пасьпешлівасьць і нават напалоханасьць, здавалася, што ў гэтым памяшканьні зьявіўся ці прывід, ці які-небудзь маньяк, а дзяўчаты — яго бязьвінныя ахвяры. А убачыўшы яшчэ і барадатага мужчыну ў чорным балахоне, які апошнім выскокваў з вакна, некаторыя, мабыць, менавіта так і падумалі.

Але яны жорстка памыліліся. Гэта быў зусім не маньяк, а дзяўчаты — зусім не ахвяры, а, як ня дзіўна, студэнткі трэйцяга курса факультэта беларускай філялёгіі і культуры. Думаеце, жарты? Не. Такім чынам вымушаны былі пакідаць яны сьцены роднай альма-матэр, бо дзьверы аказаліся зачыненымі.

Дарэчы, студэнткі трэйцяга курса былі не апошнімі ў гэтай гісторыіі. Іх мужны ўчынак вымушаны былі паўтарыць і студэнты іншых курсаў.

Да ўсяго сказанага трэба яшчэ дадаць, што сам габінэт, у якім праводзяцца заняткі, вельмі няўтульны, асьвятленьне ў ім слабое, з асклепістымі вокнамі, ды яшчэ ў аўдыторыі стаяць станкі. Акрамя гэтага, увесь час зьвініць тэлефон, бясперапынна заходзяць і выходзяць нейкія людзі.

Але і гэта яшчэ ня ўсё. Тым, каму пашанцавала займацца ў ранейшым доме палітасьветы, таксама не пазайздросьціш. Даволі часта заняткі праводзяцца ў актавай зале, прычым займаюцца адначасова па чатыры групы ў розных кутках залы і яшчэ па дзьве на бальконе. Чытаць лекцыі выкладчыкам часам даводзіцца амаль шэптам быццам бы па сакрэту, дзеля таго, каб не перашкаджаць іншым. А ў гэты самы час чацьвёрты паверх займае камэрцыйная фірма, якая ўзьнікла яшчэ тады, калі безраздзельна панавала КПСС і разьмясьцілася пад яе крылом у Доме палітасьветы, які належаў абкаму КПБ — КПСС.

Хочам запытацца ва ўсіх начальнікаў — унівэрсітэцкіх, вабласных і гарадзкіх: да якога часу будзе працягвацца гэты зьдзек з выкладчыкаў і студэнтаў беларускага факультэта?

А. КРЫШЫН,
В. ГАЎРЫЛІК,
Н. МЕХ,
усяго 9 подпісаў.

Р. S.: Удзячныя студэнткі трэйцяга курса другой групы просяць сімпатычнага маладога чалавека зьвярнуцца да іх за падзякай за самаахвярны ўчынак.

Хітрыкі ПКБ

ПКБ — Партыя Камуністых Беларусі, так цяпер называецца беларускі атрад тых, хто мроіць догмамі развітога сацыялізму. Відаць таму пэкэбоўцы й распаўсюдзілі ўлёткі, у якіх заклікаюць на будучых выбарах галасаваць за іх,— камуністаў. А каб народ добра не разабраўся, што па чым, ПэКаБэ выступае ў «Народном движении Белоруссии»? Што ж гэта такое, «Народное движение Белоруссии»? Гэта саюз пракамуністычных арганізацый з рознымі назвамі, каб чалавек ня мог добра разабрацца і думаў, што гэта арганізацыя ня камуністычная, а іншая, што нібыта яна хоча абараняць інтарэсы людзей. На самой справе ўсе яны стаяць на камуністычнай платформе і абараняюць інтарэсы не народа, а КПСС і яе намэнклятуры.

Якая ж тут справядлівасьць, калі партыйная намэнклятура карысталася сьпэцыяльнымі крамамі, клінікамі, шпіталямі, санаторыямі. А цяпер, згубіўшы ўсе прывелеі, успомніла пра справядлівасьць. Але народ не ўвядзеш у зман, ён добра ведае, хто чым дыхае.

В. ЖУК.

Ганарар прашу перавесьці ў фонд «Пагоні».

Насі ватоўку ды й гандлюй дамкратамі...

У складаным становішчы апынуліся рабочыя цэха тэхаснасткі Гарадзенскага завода такарных патронаў, што месьціцца на вуліцы Суворава. Яны працуюць у памяшканьні, тэмпература паветра ў якім не вышэй, чым на вуліцы. Гэта вымушае іх працаваць у ватоўках, што ня толькі ня зручна, але недапушчальна з пункту гледжаньня тэхнікі бясьпекі. Прычына — у прадпрыемстве няма грошай, каб заплаціць за ацяпленьне. У той жа час склады перапоўненыя гатовай прадукцыяй: адных дамкратаў там на суму каля мільярда рублёў. Але яны не знаходзяць попыту ў пакупнікоў. Да таго ж узьнікае праблема аплаты заробку. А крэдыт у банку ўжо не даюць. Таму рабочым прапанавана ў якасьці зарплаты браць гатовую прадукцыю.

А. Д.

ГРАМАДЗТВА

Трэба рабіць сваю справу

Прапануем гутарку нашага карэспандэнта з сябрам Беларускага Дэмакратычнага Аб'яднаньня гісторыкам Алегам Латышонкам, які апавядае аб сёньняшнім грамадзкім і палітычным жыцьці беларусаў на Беласточчыне.

— Нядаўна ў Польшчы адбыліся выбары ў Сойм і Сэнат. Чынны ўдзел у іх бралі і беларускія арганізацыі. Цяпер, калі вынікі выбараў праанáлізаваны, зроблены нейкія высновы, хай і сумныя, напэўна жыцьцё на гэтым не спынілася...

— Я б сказаў, што зараз, пасьля выбараў, наступіў застой. Чакаем, як будзе выглядаць палітыка праможных сілаў у дачыненьні да беларускай меншасьці. Хутка павінна адбыцца нарада ў міністра Культуры з шэфам урада Рады міністраў наконт нацыянальных меншасьцяў. Тады, напэўна, нешта акрэсьліцца.

— Але ж нейкія прагнозы ў вас ужо ёсьць!

— Думаецца, што горш ня будзе. Найхутчэй, што нічога ня зьменіцца, а застанецца як ёсьць.

Можна яшчэ, праўда, паглядзець на гэта з іншага боку. Нашым лёзунгам у беларускім палітычным жыцьці былі самаўрады, з якімі мы зьвязвалі вялікія надзеі. Бо яны даюць магчымасьць на мейсцах самім кіраваць сваім жыцьцём. На жаль, у гэтай справе зьмены не на нашу карысьць. Урад ужо заявіў, што будзе абмяжоўваць самаўрады, і з гэтым вяжацца справа за спыненьне перадачы школьніцтва самаўрадам, памяншэньне сродкаў, якімі яны маглі б самі распараджацца.

— Значыцца, зноў спадзяваецца толькі на добрых чыноўнікаў з Варшавы!

— Тут справа заключаецца толькі ў грошах. Цяпер яны будуць абмежаваны, а ў нас былі спадзяваньні, што самаўрад з кожным годам будзе распараджацца большай іх колькасьцю. Якраз у гэтым годзе мы меліся пераняць школьніцтва, што вельмі важна. Гэта значыць, калі б мы выйгралі выбары самаўрадаў і, ведома, мясцовыя людзі, якія ўвайшлі б у гэты самаўрад, былі б зацікаўлены разьвіваць сваю культуру й школьніцтва.

У нас былі спадзяваньні, калі пачатковае школьніцтва адыдзе пад старшынства самаўраду, тады была б большая надзея на тое, што маглі б зьявіцца беларускія школкі й нічто ня мог бы гэтаму перашкаджаць. А так невядома, як гэтая сытуацыя будзе разьвівацца надалей.

— Значыцца, становішча такое, што ўсё залежыць ад грошаў!

— Так, грошы вырашаюць усё...

— А як сёньня вядзецца навучэньне беларускай мовы на Беласточчыне!

— На жаль, дрэнна. Прынцып добраахвотніцтва вывучэньня беларускай мовы дзейнічае супраць нас. Калі вучань сам вырашае, вучыцца яму ці не, то наперад вядома, што ён выбярэ. Мы думаем, што там, дзе жывуць беларусы, павінна быць абавязковым вывучэньне ў школах беларускай мовы.

— Кажуць, што культура й эканоміка ўзаемазвязаны.

— Так, такія адносіны ўрада да беларускай мовы — гэта пагроза ня толькі для культуры, але й для эканомікі. Таму мы ад пачатку быццам разумелі, што выратаваньне толькі ў нашых руках. Калі самі сябе не ўратуем, то ўсходняя Беласточчына будзе папросту адміраць. Працэс гэты пачаўся ўжо даўно, калі мы жылі ў часах, як тут гаварылі, Усходняй сьцяны. Беласточчына была адрэзана ў гаспадарчых, культурных, нават сямейных сувязях ад Беларусі. Была ў такім кутку, як быццам тут канчаўся сьвет. Усе грошы, інвэстыцыі ішлі найдалей на Усход толькі ў Беласток, які высмактаў з ваколіцаў усе іх сілы. Інвэстыцыі праводзіліся толькі ў заходніх гмінах, дзе жыве польскае насельніцтва. Людзі з нашых мясьцін адыходзілі ў сярэдзіну Польшчы, у Сілезію, на ўзьбярэжжа, дзе была праца. А ўсходняя Беласточчына, такім чынам, фактычна апусьцела.

У вясковых гмінах жывуць пераважна пэнсіянэры. Есьць такія гміны, дзе пэрспэктыўных гаспадароў (значыцца, тых, хто мае нашчадкаў — аўт.) ня больш, як сорак. У гміне Орля ўсяго толькі 300 дзетак на 3000 дарослых, а ў іншых і яшчэ менш.

Ніхто не зацікаўлены ў інвэставаньні такіх абшараў, бо яны цалкам непэрспэктыўныя. На маю думку, новы ўрад будзе дзейнічаць згодна з сваёй легікай: будзе змагацца з беспрацоўем, але не на Беласточчыне, а там, дзе паграажае грамадзкі выбух, дзе вялікія заводы, шахты. А нашаму пэнсіянэрскаму краю ніякі выбух не пагражае, таму мы й застанемся ў такой сытуацыі.

— Ці ёсьць якая-небудзь дапамога з Беларусі?

— Як на самастойную дзяржаву, то нават сьмех гаварыць. Мы прывыклі ўжо самі сабе даваць рады на працягу многіх гадоў. Усё, што створана на Беласточчыне, зроблена ўласнымі сіламі.

Ад беларускага ўраду мы ніколі не атрымлівалі ніякай дапамогі, апрача музэя ў Гайнаўцы. Але як на патрэбы грамадзтва — гэта проста сымвалічная дапамога.

— А ці маеце якія-небудзь стасункі з беларускім пасольствам?

— Сустракаемся з паслом. Ен цікавіцца нашымі справамі. Але пасольства не павінна займацца меньшасьцю. Яно павінна прадстаўляць інтарэсы Беларусі ў Польшчы. А вось у самой Беларусі няма зацікаўленасьці да Беласточчыны.

Напрыклад, у Польшчы ёсьць «Wspolnota Polska», старшыня якой мае ранг фактычна міністра, і гэта ёсьць як бы адпаведны ўзровень, на якім вырашаюцца праблемы палякаў, якія жывуць за межамі сваёй краіны. І хаця беларусаў меней жыве за мяжой, але калі паглядзець на гэта ў працэнтных адносінах, то і ня шмат менш параскідана нашых суайчыньнікаў па сьвеце, чым тых самых палякаў.

— Большасьць беларусаў Беласточчыны, як правіла, праваслаўныя. На працягу апошніх дзесяці гадоў даводзіцца даволі часта сустракацца з выпадкамі рабаваньня ці ўвогуле падпалу праваслаўных цэркваў у вашым рэгіёне. Мяне гэта зьдзіўляе, бо нават у нас на Гарадзеншчыне, здаецца, такога не адбываецца ні ў адносінах да каталіцкіх, ні да праваслаўных храмаў.

— Пакуль нікога за руку не злавілі, то цяжка аб гэтым гаварыць. Спаленьне Грабаркі ўжо вядома хто зрабіў. Ён быў засуджаны. І гэта можна было ўспрыняць як асобную праяву выпадковай нянавісьці.

На жаль, апошнім часам зьявілася інтэрв'ю галоўных іерархаў Каталіцкай царквы на Беласточчыне: біскупа Пшэдцкага, біскупа Азароўскага, ксяндза Пятроўскага, якія кінулі абскарджэньне на беларусаў. Маўляў, яны прывезены сюды царом, не зьяўляюцца карэннымі жыхарамі, што занялі мейсца палякаў, што зьяўляюцца маскоўскімі агентамі. І ўсё гэта бяздоказна.

Больш таго: выказаліся, што пад парасонам праваслаўя рыхтуецца адлучэньне Беласточчыны ад Польшчы. Гэта страшэнныя дакоры, якія не памяншаюцца ні ў якіх рамках грамадзкага ладу й сужыцьця. І на гэта быў адказ праваслаўных беларускіх дзеячоў, які быў надрукаваны публічна, але ніякай рэакцыі з боку Каталіцкай царквы праваслаўныя беларусы не дачакаліся і, думаю, не дачакаюцца. Бо тое, што казалі іерархі, страшная хлусьня.

Але можаце ўявіць сабе, ў якіх абставінах жывём і як можна тут нечым займацца пры такім стаўленьні большасьці да меншасьці. Усё ж каталіцкая царква зьяўляецца галоўнай грамадзкай сілай у Польшчы й маральным аўтарытэтам.

— А як ставіцца да такіх заяваў польская дзяржава!

— Дзяржава маўчыць. Ніякіх камэнтараў.

— А польская прэса!

— Як ня дзіўна, каталіцкія іерархі абвінавацілі польскую прэсу ў спрыяньні беларусам. І гэта сьведчыць, што газэты імкнуцца праўдзіва асьвятляць падзеі. Былі надрукаваны як выказваньні каталіцкіх іерархаў, так і заява праваслаўных сьвятароў. Грамадзтва, што называецца, мае поўную інфармацыю.

— Упэўнены, што вы тут глядзіце беларускае тэлебачаньне, сочыце за тым, што ў нас адбываецца. Якія ад усяго гэтага складваюцца ўражаньні!

— Даволі страшныя ўражаньні. Для нас гэта вельмі балючая справа, бо мы ўвесь час чакаем, што беларуская дзяржава ўрэшце стане нармальнай, цывілізаванай, бо без яе нам тут не пражыць. Пасьля чатырох гадоў самастойнай дзейнасьці мы добра разумеем, што самі болей не здольны выжыць. Можам трымацца толькі, як самастойныя адзінкі, але не як беларускае грамадзтва.

А што датычыць сэсіі беларускага парлямэнту, то мы ад вас навучыліся такому слову — маразм. Зразумела адно — патрэбны зьмены. А тэлебачаньне, па праўдзе, ня хочацца нават уключаць, бо яго папросту няма.

Адзінае, што заўважаю як гісторык,— гэта зьмены ў беларускім навуковым сьвеце. І сьведчаньнем таму — апошняя навукова-гістарычная канфэрэнцыя ў Варшаве па польска-беларуска-летувіскіх дачыненьнях.

Беларускі бок вельмі добра аб сабе на ёй заявіў, асабліва дакладамі й выступленьнямі, якія адпавядалі сёньняшняму эўрапэйскаму ўзроўню. Яны цалкам былі падрыхтаваныя за такі кароткі час і вялі на роўных дыскусію з польскімі гісторыкамі, якія па гэтых пытаньнях мелі значна болей часу рыхтавацца. Гэта вельмі ўражвала.

— Значыцца, ня ўсё так дрэнна! Можа, на разьвітаньне яшчэ штонебудзь аптымістычнае...

— Мы, беларусы, занадта прывыклі гібець, мы залёгка з гэтым пагаджаемся, але трэба жыць і трэба рабіць сваю справу, бо іншага зараз нам ужо не застанецца. Мусім жыць і мусім змагацца.

Гутарыў М. КАРНЕВІЧ.

Прастытуцыя — прафэсія небясьпечная

Гэтая сустрэча з гарадзенскай путанай «Блядынкай» адбылася на яе кватэры. На ўмоўны званок Іра адчыніла дзьверы й крыва ўсьміхнулася, дадаўшы: «Раней я езьдзіла па тэлефоннаму званку на выклік, а зараз сама выклікаю. Ваша прафэсія журналіста — гэта таксама пастаянныя выклікі». Усьміхаюся ў адказ на словы Іры, а сам заўважаю яе стомлены твар, хварлівы позірк. Іра не сьмяецца, не вылузвае з сябе адмысловку. Сёньня яна апранута вельмі звычайна: прасьценькія джынсы й сьвэтар-ваўнянка, які закрывае поўнасьцю яе шыю. Іра прапануе сесьці й адразу пачынае свой аповяд.

«Я не прашу вас мяне шкадаваць ці падтрымліваць, але пра гэта мне расказаць болей няма каму. Нядаўна я, як звычайна, паехала на выклік да Берасьця. Мяне не зьдзівіла, што ў тэлефоннай трубцы гучаў не зусім звыкла голас майго суцэнёра. Я падумала, што проста дрэнна спрацавала служба сувязі. Прыехаўшы да Берасьця на ўласнай легкавушцы, прыпаркавала, як звычайна, яе на платнай стаянцы, а сама паехала туды, дзе мяне чакалі. Кліент мяне сустрэў ветла, спачатку мы выпілі, а затым ён пажадаў, каб я патанцавала, і ўключыў музыку. Танцуючы, пачала распранацца, але кліент запярэчыў, маўляў, няма чаго сьпяшацца, бо часу хапае. Увесь час ён наліваў сабе ў шклянку піва й выпіваў залпам. Калі ж добра падпіў, то пажадаў, каб я зрабіла мінэт. Атрымаўшы сваё, сказаў, каб пачакала, а сам выйшаў з пакоя. Мяне гэты крок занепакоіў, і мой непакой спраўдзіўся. Хутка да мяне зайшло шасьцёра каўказцаў. Без цырымоніі яны накінуліся на мяне. Супраціўляцца ці хоць крычаць я не магла, бо гэта забараняе дагматыка маёй прафэсіі. Каўказцы рабілі са мной што хацелі. Вымагалі ўсім зараз рабіць мінэт. У экстазе яны кусалі мае ногі, шчыпалі шыю. Потым зьвязалі мне рукі й ногі, і таксама спрабавалі ўсе разам атрымаць задавальненьне. Нацешыўшыся ўволю, яны адыйшлі. Я яшчэ не прыйшла ў сябе, як у пакоі зьявілася новая група «чорных», усё паўтарылася некалькі разоў. Сілы мяне пакінулі, а цела нагадвала студзень. Колькі часу са мной працягвалася каўказкая вакханалія, не магу сказаць, бо страціла лік часу. Калі ж усё скончылася, зноўку прыйшоў мой першы кліент. Ён запатрабаваў ад мяне грошай, бо як вынікала з яго слоў — каўказцы мне заплацілі добра. Я сказала, каб сваю долю ён узяў у майго суцэнёра. Тады пачула ў адказ тое, што мяне ўразіла на ўсё жыцьцё. Мой суцэнёр, без маёй на тое згоды, перапрадаў мяне другому. Цяпер мой новы «гаспадар» вызначае мой лёс. Ён лічыць, што на путан у Берасьці зьнізіўся попыт, а таму буду працаваць звычайнай прастытуткай па выкліку».

Пасьля Берасьця Іра больш за два тыдні знаходзіцца на лістку непрацаздольнасьці і ў роспачы крыўдуе на свайго суцэнёра, якому ўручыла свой лёс і правы. Што будзе далей, «Блядынка» ня ведае. Але ёй паранейшаму хочацца наноў вярнуцца да эліты. Да Берасьця яна болей ехаць не жадае. Таму паспрабуе знайсьці сваё месца тут у Гораднi.

Г. АСТРОЎСКІ.

Попыт нараджае прапанову

Калі вы прыдзеце на Гарадзенскі чыгуначны вакзал, каб набыць білеты на цягнік у Маскоўскім ці Санкт-Пецярбургскім напрамку, і пачуеце ад касіра, што іх няма і зьяўленьня ў бліжэйшы час не прадбачыцца, не верце, бо гэта хлусьня. Але ж набыць вы іх зможаце не непасрэдна ў касе, а з «дапамогай» спрытных хлопцаў у скуранках, якія толькі і чакаюць, калі вы зьвернецеся да іх. Паводзяць яны сябе ўпэўнена, не палохаючыся нікога і нічога, не зьвяртаючы ўвагі на аб'яву, згодна якой гандаль праяздным дакумэнтамі забаронены, робяць сваю справу, нават вітаюць міліцыянтаў.

Калі вас не задаволіць цана на білеты, па якой яны іх прадаюць, то можаце пачуць у адказ: «Ну што ж, паспрабуй шчасьця ў касе». Гавораць гэта зьдзеклівым тонам, дакладна ведаючы, што ваша спроба асуджана на няўдачу. Калі ж вы згадзіцеся набыць у іх білеты, то дастаткова напісаць на кавалку паперы прозьвішчы тых, хто паедзе на цягніку, яго нумар, канчатковы пункт паездкі і іншыя зьвесткі, якія патрабуюцца для набыцьця білетаў у касе, і падрыхтаваць грошы. Потым «памочнік» выклікае знаёмага касіра і перадае яму атрыманую інфармацыю. Праз некалькі хвілін вы атрымаеце тое, што жадалі, але за паслугі патрэбна заплаціць у 4—5 разоў болей, чым па тарыфу, які ўстаноўлены Беларускай чыгункай. Акрамя таго, чым менш часу застаецца да адпраўленьня цягніка, тым вышэй узьнімаецца цана на білеты. Атрымліваецца, што правільна робяць тыя, хто не пашкадуе гадзіну і тысячу-другую на набыцьцё праяздных дакумэнтаў у папярэднай касе, не дазваляючы каму-небудзь узбагаціцца за іх кошт.

Д. АЛЕГАЎ.

ПАДАРОЖЖЫ

Ала БІБІКАВА

Люблю цябе, жоўтая Дзукская восень!

Я вярнулася! Вярнулася! Я думала аб табе ўвесь гэты год. Успамінала тваю пяшчотнасьць, тваё непаўторнае хараство, твае блакітныя вочы-азёры, нетаропкі, разьмераны рытм жыцьця, гаючыя воды й паветра, напоенае хвояй і вольнадумствам.

Мы зноўку разам — ты і я. Я аддаю сябе ў твой салодкі палон і растваруюся ў шчымліва-трапяткім прадчуваньні шчасьця.

Дзень добры, Друскенікі! Дзень добры, жоўтая дзукская восень!

«Я павяду цябе ў музэй»,—

сказала мне прыгожая Анжэлка з Вільні і на правах гаспадыні павяла на экскурсію. Я не працівілася, хаця ведала кожны куточак Друскенікаў як свае пяць пальцаў.

У восеньскім карагодзе кружылася лістота, пахла яблыкамі і хвояй. З касьцёла даносіліся чароўныя гукі аргана. У акуратненькай блакітнай драўлянай царкве ялася служба. Патаналі ў хрызантэмах выпеставаныя дворыкі арыгінальных дамоў. З кавярняў смачна пахла кавай і піцай. Над будынкамі трапяталі жоўта-чырвона-зялёныя сьцягі. Па вуліцах гулялі людзі — безклапотныя, шчасьлівыя твары напачатку выклікалі непаразуменьне.

Пераканаўшыся, што ўсё як і раней, і ўдосталь нацешыўшыся любімымі дрэвамі, алеямі, чародкай лебедзяў на возеры, крыніцай прыгажосьці, мы крочылі туды, дзе, па словах Анжэлы, за год зьмянілася многае. У краму.

За вітрынным шклом — мяса ўсіх гатункаў, фарш, птушка, сасіскі, разнастайная шынка, вяндліны, вэнджаная і сьвежая рыба, бляшанкі з ікрой, шпротамі, нязьлічоная колькасьць сыроў і сыркоў... А шакаладу, цукерак!

— Дзіўна, што тут усё ёсьць, аніякіх чэргаў няма...

— У нас у Летуве крамы цяпер болей падобныя да музэяў: сюды ходзім паўзірацца, а купляем усё на торжышчах, там таньней,— тлумачыць Анжэла,— як у Польшчы.

— А на торжышчах адкуль прадукты?

— Ды ад вас, з Беларусі. Вашыя людзі «завалілі» мясам, птушкай, маслам, сьмятанай усе рынкі Летувы.

— ?!

... Ох ужо гэты беларускі інтэрнацыяналізм! Самі не зьямо — а суседу прадамо. «Зялёненькія» у кішэню пакладзём і закрычым: «Голад! Няма масла! Няма мяса! Няма сыру!..»

Увечары, пасьля экскурсіі па крамах, пасьля першых працэдураў я бясконца лаўлю сябе на думцы, што за год Летува зрабіла значны крок наперад. Ва ўсім.

Нават ня верыцца, што яшчэ два гады таму незалежная дзяржава была адной з пятнаццаці рэспублік-сясьцёр.

Справа нават ня ў поўным дастатку ў крамах, а ў нейкай заходняй цывілізаванасьці, сацыяльнай актыўнасьці, разьняволенасьці людзей, імкненьні крочыць толькі наперад, без ваганьняў, не шкадуючы пра дзень учарашні.

■

Сёлета гасьцінныя Друскенікі прымаюць гасьцей з усяго сьвету. Аднолькава камфортна адчуваюць сябе тут беларусы, расейцы, палякі. Праўда, пры ўмове, што ёсьць даляры, маркі, франкі, злотыя альбо расейскія рублі, якія можна памяняць у мяняльных канторах на літы. Нашыя грошы валютай не лічацца й афіцыйнаму абмену не падлягаюць (на торжышчы, праўда, бяруць і іх).

У нашым санаторыі «Вільнюс», як, дарэчы, і ў іншых, большасьць адпачываючых — палякі з суседняй РП. Паводлі лёсу я трапіла ў «польскі» корпус і, з цяжкасьцю пераадольваючы моўны бар'ер, дваццаць чатыры дні жыла ў польскім асяродку. Таму большасьць маіх уражаньняў аб адпачынку ў Летуве зьвязаныя менавіта з палякамі. І таму цяпер я з такім трапятаньнем штодзень падыходжу да паштовай скрынкі. Чакаю лістоў з Варшавы, Гданьску, Гжэшува...

Як мне ўпершыню давялося пашкадаваць, што ня ведаю замежных моў

— Пані ведае ангельскую мову? Нямецкую? Французкую? А можа, гішпанскую?

Я чырванею, як рак, і імкнуся хоць неяк, на трасянцы (слова польскае — два беларускіх) падтрымліваць гамонку. Тлумачу, што нізкі ўзровень адукацыі ў школах і ВНУ.

— Дык тады ж якую мову, акрамя беларускай, вы ведаеце?

— Расейскую...

— Как вас зовут? — пытаюся падчас шпацыра ў сімпатычнага мужчыны з Польшчы.

— Электронік! — не задумваючыся, адказвае ён і зусім не разумее, чаму мой твар мяняецца ад зьдзіўленьня.

— Электронік?! — перапытваю, успамінаючы любімы фільм свайго дзяцінства.

Пан вельмі дрэнна разумее мяне, я — яго, але з дапамогай жэстаў неяк тлумачымся.

— Прывітаньне, Войтэк! — зьвяртаецца да майго субяседніка знаёмы Юзэк.

— Войтэк? А мне сказаў, што яго завуць Электронікам,— выкрываю падман маладога чалавека.

Юзэк сьмяецца так шчыра і заўзята, што ўсьлед за ім пачынаем рагатаць і мы, зусім не разумеючы, ў чым справа.

— «Завуд» — па-польску азначае прафэсію, спэцыяльнасьць,— тлумачыць ён, і Войтэк сапраўды электронік. Нават трымае ўласную краму па продажу электронікі. Наш сьмех яшчэ доўга-доўга разносіцца па галоўнай курортнай вуліцы.

І на пытаньні «Над кім сьмяёцеся?» — мы адказваем: «Над сабой».

■

На твары шасьцідзесяціпяцігадовай Даніэлы Агапсовіч з Канады маршчынкі адбілі прыемную ўсьмешку. Нават калі яна разважае пра сур'ёзныя рэчы, здаецца, што ўсьмешка ўсёроўна асьвятляе ўсю яе істоту. З першых хвілін мяне ўражвала гэта.

Пазнаёміліся мы выпадкова. Яе немагчыма было не вылучыць з усіх адпачываючых. Яна не хадзіла — пырхала, бы птушка. І не глядзела вакол сябе — углядвалася дасьціпным позіркам. Аднойчы мы выйшлі разам з залы лячэбнай гімнастыкі (Даніэла, у адрозьненьні ад мяне, ні разу не прапусьціла заняткі па фізкультуры). І я зразумела, што лёс даў мне шанц. Але пачуўшы з вуснаў Даніэлы ангельскую мову, ледзь не заплакала. Ішла й праклінала сваю універсітэцкую «пяцёрку», бо з усёй размовы зразумела толькі адзін-другі дзесятак слоў.

На шчасьце, жанчына атрымала адукацыю не ў Саюзе і ведала яшчэ некалькі моваў, у тым ліку й сваю родную — польскую, (якая й дала магчымасьць нам зразумець адна другую).

І я мела шчасьце дазнацца пра няпросты лёс вывезенай падчас вайны польскай дзяўчыны, пра яе дарогі і універсітэты, сям'ю, яе ўзыходжаньне й станаўленьне як асобы й мастачкі. Пра выставы, на якіх творы Даніэлы заўсёды маюць вялікі посьпех, пра цудоўную майстэрню, дзе стварающца шэдэўры, пра планы й задумкі. А гаоўнае — пра мясьціны, якія найбольш западаюць у сэрца і натхняюць на працу.

На палотнах мастачкі — экзатычныя пэйзажы Гаваяў, Фларыды, Мэксікі, Гішпаніі. Цяпер будзе восеньская Летува з яе драўляным рамяством, барвова-жоўтымі клёнамі й павольным Нёманам... Старыя могілкі й руіны старажытнага замчышча. Я бачыла эцюды ў альбоме і ўпэўнена, што Даніэла, калі будзе працаваць над летувіскімі пэйзажамі, адчуе цяпло тых дзён, тых людзей, якія яе зразумелі й палюбілі.

— Даніэла, а дзе ваша радзіма: мястэчка пад Люддзю, дзе на старых могілках пахаваны ўсе продкі, ці Канада, дзе пражылі ўсё жацьцё, дзе атрымалі прызнаньне, дзе нарадзіліся дзеці, унукі?

— Гэта для мяне вельмі складанае пытаньне. Безумоўна, Радзіму, як і бацькоў, не выбіраюць: у маім сэрцы заўсёдная туга па Польшчы. У Лодзі жыве мая родная сястра, у якой я вельмі часта бываю. Дарэчы, у Друскенікі я трапіла дзякуючы ёй, мы тут разам. Але зьмяніць жыцьцё ў Канадзе на жыцьцё ў Польшчы я ўжо не змагу. Гэта непараўнальна. Асабліва ў сэньсе рэалізацыі творчых магчымасьцяў.

— Што вас больш за ўсё ўражвае ў Польшчы, ў Летуве?

— І ў Польщчы, і тут, у Летуве, яшчэ вельмі цяжкае жыцьцё. Трэба быць моцным, каб выстаяць і не ўпасьці ў багну.

— Пані Даніэла, вы польска і вельмі ганарыцеся гэтым. Там, у Канадзе, вы таксама адчуваеце сябе полькай?

— Безумоўна! У нас вядзецца такая нацыянальная палітыка, якая дазваляе кожнай нацыі не страчваць свае карані, а наадварот, разьвівацца поруч з іншымі.

У нашай правінцыі Квэбэк вельмі шмат эмігрантаў. Мы адчынілі мультыэтнічны музэй, дзе прадстаўлены розныя нацыянальныя культуры: расейская, польская, швэдзкая, чэская, украінская, вугорская, летувіская, румынская.

— А беларуская?

— На жаль, беларускай няма. Але абавязкова зьявіцца. У гэтым музэі мы ладзім выставы, зьбіраемся на вечарыны. І ніколі у нас не ўзьнікае нацыянальных канфліктаў. Выхаваны, інтэлегэнтны чалавек ня будзе ганьбіць іншага толькі за тое, што ён гаворыць на іншай мове і моліцца ў іншым храме.

На разьвітаньне мы шмат фатаграфаваліся.

(Заканчэньне будзе).

Фатаграфаваў Б. МЕШЧАРАКОЎ.

27, ПОНЕДЕЛЬНИК

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

14.10. Дзіцячы парламент. Рэпартаж з першага пасяджэння. **15.35.** Каралеўскае паляванне. **16.35.** Выяўленчае мастацтва. 3-ці клас. **17.00.** Па слядах старажытнай песні «Багародзіца». **17.30.** Навіны (з сурдаперакладам). **17.40.** Слова. **17.55.** «Дзённік Прынёмання».(Гр.). **18.05.** «Радар». Пра бяспеку руху. (Гр.). **17.30.** «Веснік гарсавета. У студыі — старшыня Гродзенскага гарсавета Г. А. Крупенка. (Гр.). **19.00.** Абласныя навіны (Брэст). **19.10.** Дзелавы партнер. Беларусь-Балгарыя. **19.40.** Што на свеце пачуваецца... **20.35.** Калыханка. **21.00.** Панарама. **21.35.** Пад купалам сусвету. **21.45.** Спартыўны тэлекур ´ер. **22.05.** Кантакт: адрасы, прапановы, інфармацыя. **22.10.** «Фенікс». Маст. фільм (Аўстралія). **23.10.** Інтэрв ´ю ля навагодняй елкі. **23.30.** НІКа. **23.45.** Штовечар — анекдот...

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

5.00, 8.00, 17.00, 20.00. Новости. **5.20.** Утренняя гимнастика. **5.30.** Утро. **7.45.** Фирма гарантирует. **8.20.** Мультфильм. **8.30.** Премьера худ. телесериала «Мелочи жизни». 29-я серия. **9.00.** Тема. **9.40.** «Гардемарины, вперед». Худ. фильм. 1-я серия. **11.00, 14.00.** Новости (с сурдопереводом). **14.25.** Телемикст. **15.10.** Блокнот. **15.15.** Премьера телефильма «Музыкальный прогноз». 7-я серия. **15.40.** Передачи-призеры IV Международного фестиваля телепрограмм для детей и юношества. «Падал медленно снег». **16.20.** Звездный час. **17.25.** Палитра. **17.55.** Документы и судьбы. **18.05.** Погода. **18.10.** Гол.**18.40.** Эхо недели. **19.10.** Как стать богатым. **19.40.** Спокойной ночи, малыши! **20.40.** «Мелочи жизни». 29-я серия. **21.10.** «Новая студия» представляет: Монтаж, Кривой эфир, Ту-Х, Видеоасс, Я. В перерыве — Новости. **00.00.** Пресс-экспресс.

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. **7.20.** Требуются... Требуются... **7.30.** Время деловых людей. **8.00.** Утренний концерт. **8.15.** В мире животных. **9.15.** «К-2» представляет: «Поцелуй в диафрагму». **10.00.** Дети рубежа. **10.30.** Пилигрим. **11.15.** «Где находится нофелет?». Худ. фильм. **12.40.** Крестьянский вопрос. **13.25.** Премьера худ. телефильма «Бросок, еще бросок» (Канада). 1-я серия. **14.25.** Телегазета. **14.30.** Документальный фильм. **14.50.** Бизнес в России. **15.20.** Там-там новости. **15.35.** Музыкальный класс. **16.05.** Трансросэфир. **16.50.** Спасение 911. **17.45.** Проще простого. **18.45.** Праздник каждый день. **19.25.** «Приключение Джонни Уэйверли». Худ. фильм. **20.30.** В мире авто-и мотоспорта. **21.00.** Момент истины. **22.20.** Автомиг.**22.25.** Звезды говорят. **22.30.** Спортивная карусель. **22.35.** Без ширмы. **23.25.** Экзотика.

ПОЛЬША-I

13.00. Новости. **13.10.** Программа дня. **13.15.** Это история. **13.45.** Программа для детей. **14.30.** Презентация. **14.50.** Историческая программа. **15.10.** Энигма. **15.20.** Мир тридцатых годов. **15.45.** Необычные места. **15.55.** Огнем и мечем. **16.10.** Тайная история СССР. **16.25.** Чрезвычайный пересмотр. **16.30.** Телевидение и образование. **16.55.** Программа дня. **17.05.** Программа для подростков. **17.50.** Музыкальная программа. **18.00.** Телеэкспресс. **18.20.** Лаборатория. **18.40.** Право и бесправие. **18.55.** Программа на вечер. **19.05.** Комедийный сериал пр-ва США. **19.30.** Театральный журнал. **20.00.** Вечеринка. **20.30.** Главный выпуск новостей. **21.00.** Прямо из Бельведера. **21.20.** Телетеатр. **22.00.** Миниатюры. **22.50.** Завтра. **23.05.** Документальный фильм. **23.30.** Музыкальная программа. **00.00.** Новости. **00.15.** Горячая линия. **00.25.** Музыкальная программа. **00.40.** «Жизнь на продажу». Сериал пр-ва Италии. **02.00.** Развлекательная программа.

ПОЛЬША-II

12.05. Студия второй программы. **12.10.** 7 дней польского спорта. **13.30.** Развлекательная программа. **14.00.** Панорама. **14.05.** «Сорокалетний — двадцать лет спустя». **15.00.** «Академия пана Клекса». Фильм пр-ва Польши. **16.25.** Приветствие. **16.35.** Мультсериал. **17.00.** Панорама. **17.05.** Спортивная студия. **17.15.** Тележурнал. **17.40.** Обзор кинохроник. **18.15.** Польская кинохроника. **18.30.** «Поколения». Сериал пр-ва США. **19.00.** Панорама. **19.05.** Местная программа. **19.35.** Колесо фортуны. **20.05.** Концерт. **21.00.** «Молнии». Сериал пр-ва США. **21.25.** Автожурнал. **22.00.** Панорама. **22.30.** Спорт. **22.40.** Репортеры двойки представляют. **23.05.** «Фатальный выстрел». Фильм пр-ва США. **00.40.** Марафон трезвости. **01.00.** Панорама. **01.15.** Концерт. **02.00.** «Молнии». Сериал пр-ва США.

28, ВТОРНИК

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. **8.10, 21.35.** Пад купалам сусвету. **8.25.** Фільм-канцэрт. **9.00.** Выяўленчае мастацтва. 3-ці клас. **12.30.** «Фенікс». Маст. фільм (Аўстралія). **13.30.** Навіны. **15.20.** «Нов і К»-топ-10.**16. 20.** Латарэя аўтографаў. **17.00.** Тэлебіржа. **17.10.** Знаёмства з навакольным светам. 2-гі клас. **17.30.** Навіны. **17.55.** Мост. **18.25.** Навіны Бі-бі-сі. **19.00.** Абласныя навіны (Віцебск). **19.10.** Крымінальная хроніка. **19.30.** Эканамічная хваля. Прамая лінія. **20.30.** Кантакт: адрасы, прапановы, інфармацыя. **20.35.** Калыханка. **21.00.** Панарама. **21.45.** «Зімняя вішня». Маст. фільм. **23.15.** Мемарыял Я. Новікава па цяжкай атлетыцы. **23.40.** НІКа. **23.55.** «Начны палет на Венеру». Тэленарыс. **00.30.** Штовечар — анекдот...

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

5.00, 8.00, 17.00, 20.00. Новости. **5.20.** Утренняя гимнастика. **5.30.** Утро. **7.45.** Фирма гарантирует. **8.20.** Посмотри, послушай... **8.40.** Премьера худ. фильма «Просто Мария» (Мексика). **9.30.** Поет А. Литвиненко. **9.40.** «Гардемарины, вперед!». Худ. фильм. 2-я серия. **10.50, 24.35.** Пресс-экспресс. **11.00, 14.00.** Новости (с сурдопереводом). **11.20.** «Возвращение в Эдем». Худ. фильм. 20-я серия (Австралия). **14.25.** Деловой вестник. **14.40.** Конверсия и рынок. **15.10.** Блокнот. **15.15.** Дело. **15.25.** Мультфильм. **15.40.** Передачи-призеры IV Международного фестиваля телепрограмм для детей и юношества. «Вперемежку». **16.05.** Стартинейджер. **16.50.** Технодром. **17.25.** Ашгабат: декабрь 93-го. **17.55.** Документы и судьбы. **18.00.** Погода. **18.05.** «Просто Мария» (Мексика). **18.55.** Тема. **19.40.** Спокойной ночи, малыши! **20.40.** «Созвездие Ники». Торжественная церемония вручения профессиональных кинематографических призов. В перерыве — Новости. **00.05.** Эльдорадо.

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. **7.20.** Требуются... Требуются... **7.30.** Время деловых людей. **8.00.** Момент истины. **11.00.** На фестивале «Рязанские смотрины». **12.10.** Концерт. **12.40.** Крестьянский вопрос. **13.25.** Премьера худ. телефильма «Бросок, еще бросок» (Канада). 2-я серия. **14.25.** По страницам «Вечернего салона». **15.55.** Телегазета. **16.00.** Там-там новости. **16.15.** Трансросэфир. **17.00.** Звучат в душе воспоминания... **17.45.** В эфире — «Кинотавр». **18.00, 22.45.** Музыка крупным планом. **18.45.** Праздник каждый день. **19.25.** Премьера худ. телефильма «Санта-Барбара». 260-я серия. **20.20.** Короче... **20.50.** Тихий дом. **22.20.** Автомиг.**22.25.** Звезды говорят. **22.30.** Спортивная карусель. **22.35.** Экран криминальных сообщений. **23.55.** Петербургский гурман.

ПОЛЬША-I

13.00. Новости. **13.10.** Программа дня. **13.15.** Сельскохозяйственная программа. **13.45.** Для детей. «Тик-так». **14.30.** Образовательное телевидение. **14.40.** Звездное путешествие. **14.55.** Клиника больных машин. **15.10.** В кругу науки. **15.45.** Пьяный метеорит. **16.15.** Со знанием по жизни. **16.30.** Телекомпьютер. **16.45.** Космическая катастрофа. **16.55.** Программа на вечер. **17.05.** Программа для детей. **18.00.** Телеэкспресс. **18.20.** Энциклопедия второй мировой войны. **18.45.** В кино и на кассете. **19.05.** «Марфи Браун». Сериал пр-ва США. **19.30.** Рядом с нами. **20.00.** Вечеринка. **20.30.** Главный выпуск новостей. **21.00.** Сеймограф. **21.25.** «Артур». Фильм пр-ва США. **23.25.** Развлекательная программа. **23.40.** Кто прав? **00.00.** Вечерние новости. **00.15.** Горячая линия. **00.25.** Музыкальная программа. **00.30.** Необычные биографии. **01.30.** Сабат. **02.10.** Программа французского телевидения.

ПОЛЬША-II

13.00. Документальный фильм. **13.30.** «Флип и Флап». Комедия пр-ва США. **14.00.** Панорама. **14.05.** Развлекательная программа. **14.35.** «Флип и Флап». Комедия пр-ва США. **14.45.** Развлекательная программа. **15.00.** «Академия пана Клекса». Фильм пр-ва Польши. **16.20.** Приветствие. **16.35.** «Аннетта». Мультсериал. **17.00.** Панорама. **17.05.** Спортивная студия. **17.15.** Тележурнал. **17.35.** Публицистическая программа. **17.45.** Отчизна. **18.00.** Развлекательная программа. **18.10.** Католическая программа. **18.35.** «Поколения». Сериал пр-ва США. **19.00.** Панорама. **19.05.** Местная программа. **19.35.** Колесо фортуны. Телетурнир. **20.05.** Концерт. **21.00.** Тележурнал. **22.00.** Панорама. **22.30.** Спорт. **22.40.** Экологическая программа. **23.20.** Поздние премьеры. **23.55.** Свид тели истории. **01.30.** Панорама. **01.35.** «Золотые годы». Сериал пр-ва США.

29, СРЕДА

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. **8.10, 21.35.** Пад купалам сусвету. **8.25.** Фільм-канцэрт.**9.00.** Знаёмства з навакольным светам. 2-гі клас. **12.40.** Урокі здароўя. **13.05.** Кампазітары Беларусі. **13.30.** Навіны. **14.55.** Гукі музыкі чароўнай... **15.55.** Відзьма-нявідзьма. **16.55.** Працістаянне. **17.30.** Навіны (с сурдаперакладам). **17.40.** «Гараднiца». Літаратурна-мастацкая праграма (Гр.). **18.30.** «Дзённік Прынёмання». (Гр.). **18.40.** Тэледыялог. (Гр.). **19.00.** Абласныя навіны (Гомель). **19.10.** Пяць зорак. **20.30.** Кантакт: адрасы, прапановы, інфармацыя. **20.35.** Калыханка. **21.00.** Панарама. **21.45.** Страхавая кампанія «Амета» прапануе. **21.55.** Вечар у Раўбічах. **22.55.** НІКа. **23.10.** «Зімняя вішня-2». Маст. фільм. **00.45.** Штовечар — анекдот...

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

5.00, 8.00, 17.00, 20.00, 23.00. Новости. **5.20.** Утренняя гимнастика. **5.30.** Утро. **7.45.** Фирма гарантирует. **8.20.** Сорока. **8.40.** Премьера худ. фильма «Просто Мария» (Мексика). **9.30.** Играет В. Третьяков (Скрипка). **9.45.** «Гардемарины, вперед». Худ. фильм. 3-я серия. **10.50, 01.00.** Пресс-экспресс. **11.00, 14.00.** Новости (с сурдопереводом). **11.20.** «Возвращение в Эдем». Худ. фильм. 21-я серия (Австралия). **14.25.** Телемикст. **15.10.** Блокнот. **15.15.** Мир денег Адама Смита. **15.40.** Время «Ч». **16.20.** Клуб 700.**16.50.** Азбука собственника. **17.25.** В эфире межгосударственная телерадиокомпания «Мир». Итоги встречи глав государств СНГ в Ашгабате. **17.50.** Документы и судьбы. **18.00.** Погода. **18.05.** «Просто Мария». **18.55.** Счастливая судьба Ростислава Плятта. **19.40.** Спокойной ночи, малыши! **20.40.** Премьера худ. фильма «Твин Пикс». 17-я серия (США). **21.35.** Музыка в эфире. **23.25.** Авторалли Париж — Даккар — Париж. **23.35.** Ночная жизнь городов мира. **00.00.** МТУ.

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. **7.20.** Требуются... Требуются... **7.30.** Время деловых людей. **8.00.** Параллели. **8.15.** «Морозко». Худ. фильм. **9.35.** Звучат в душе воспоминания... **11.20.** Погасшая звезда? **10.50.** Худ. телефильм. «Санта-Барбара». 260-я серия. **11.40.** На фестивале «Золотой цехин». Часть 1-я. **12.40.** Крестьянский вопрос. **13.25.** Премьера худ. телефильма «Бросок, еще бросок» (Канада). 3-я серия. **14.25.** Семейные встречи. **14.55.** Бизнес: новые имена. **15.10.** Там-там новости. **15.25.** Студия «Рост». **15.55.** Трансросэфир. **16.40.** Русская виза. **17.10.** Кто цыган любил без меры. **17.55.** Праздник каждый день. **18.05.** «Санта-Барбара». 261-я серия. **19.25.** Мастера. Э. Рязанов. **20.15, 22.35.** «Ирония судьбы, или С легким паром». Худ. фильм. 1-я и 2-я серии. **22.20.** Автомиг.**22.25.** Звезды говорят. **22.30.** Спортивная карусель. **00.00.** Виниловые джунгли.

ПОЛЬША-I

13.15. Сельскохозяйственная программа. **13.45.** Для детей. **14.30.** Коляды Я. Качмарка. **15.00.** 200-летие рождения А. Фреры. **15.35.** Поэтическая программа. **16.35.** Кинопредставление. **16.50.** Какая школа? **17.05.** Программа для детей. **17.50.** Музыкальная программа. **18.00.** Телеэкспресс. **18.20.** Здоровье. **18.40.** Репортаж. 19.05. «Сумасшедшие записки». Сериал пр-ва США. **20.00.** Вечеринка. **20.30.** Главный выпуск новостей. **21.15.** Спортивная студия. **22.55.** Концерт. **00.00.** Новости. **00.15.** Горячая линия. **00.25.** Музыкальная программа. **00.50.** «Гарлем». Фильм пр-ва США. **02.15.** Ночное чувство без бутылки.

ПОЛЬША-II

13.30. Документальный фильм. **14.00.** Панорама. **14.05.** «Сорокалетний — двадцать лет спустя». **15.00.** «Путешествие пана Клекса». Фильм пр-ва США. **16.25.** Приветствие. **16.35.** «Робин Гуд». Сериал пр-ва Италии. **17.00.** Панорама. **17.05.** Тележурнал. **17.25.** Летний журнал. **17.50.** Розыгрыш лото. **18.05.** От первого до первого. **18.30.** «Поколения». Сериал пр-ва США. **19.00.** Панорама. **19.35.** Колесо фортуны. **20.05.** Концерт. **20.45.** История пана Тадеуша. **21.00.** «За стеной». Фильм пр-ва Польши. **22.00.** Панорама. **22.30.** Экспресс репортеров. **23.05.** «В эфире». Сериал пр-ва США. **23.30.** Развлекательная программа. **00.00.** Репортаж. **00.30.** Духовные тропинки. **00.10.** Панорама. **01.05.** Развлекательная программа.

30, ЧЕТВЕРГ

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. **8.10, 21.35.** Пад купалам сусвету. **8.25, 16.35.** Складчына. **8.40.** Музычны фільм. **12.40.** Дак. фільм. **13.10.** Хто дапаможа знайсці работу? **13.30.** Навіны. **13.45.** «Сцэны з сямейнага жыцця». Спектакль. **16.25.** Тэлебіржа. **16.50.** Угледзецца у твар. **17.30.** Навіны (з сурдаперакладам). **17.40.** Якія мы гаспадары. **18.10.** ТА «Рэха». **18.20.** Зачытайце мае пісьмо... **18.25.** Навіны Бі-бі-сі. **19.00.** Абласныя навіны. **19.10.** Здароўе. **19.40.** І не пакіну цябе... Перадача 1-я. **20.00.** Беларускія музычныя весткі. **20.20.** Пазіцыя ўрада. **20.35.** Калыханка. **21.00.** Панарама. **21.45.** Творчае маладзежнае аб ´яднанне «Крок». **22.50.** Кантакт: адрасы, прапановы, інфармацыя. **22.55.** Еўрапейскі калейдаскоп. **23.25.** НІКа. **23.40.** Начное рандэву. **00.15.** Штовечар-анекдот...

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

5.00, 8.00, 17.00, 20.00, 23.00. Новости. **5.20.** Утренняя гимнастика. **5.30.** Утро. **7.45.** Фирма гарантирует. **8.20.** Домисолька. **8.40.** Премьера худ. фильма «Просто Мария» (Мексика). **9.30.** Новые имена. **9.35.** «Гардемарины, вперед». Худ. фильм. 4-я серия. **10.50, 24.55.** Пресс-экспресс. **11.00, 14.00.** Новости (с сурдопереводом). **11.20.** «Возвращение в Эдем». Худ. фильм. 4-я серия. **13.25.** Брейн-ринг. **14.25.** Телемикст. **15.10.** Блокнот. **15.15.** Адресат — новая Россия. **15.45.** Телешоу 50х50.**17. 25.** ... До 16 и старше. **18.05.** Погода. **18.10.** «Просто Мария». **19.00.** Русский мир. **19.40.** Спокойной ночи, малыши! **20.40.** Лотто «Миллион». **21.10.** Премьера худ. фильма «Твин Пикс». 18-я серия (США).**22.10.** Премьера мультфильма для взрослых. **23.20.** Хоккей. Кубок Европы. Финал. В перерыве — Авторалли Париж — Даккар — Париж.

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. **7.20.** Требуются... Требуются... **7.30.** Время деловых людей. **8.00.** Поехали. **8.10.** Телевизионный театр России. **9.15.** Утренний концерт. **9.30.** Обратный адрес. **10.00.** Спасение 911.**10.55.** Худ. телефильм. «Санта-Барбара». 261-я серия. **11.45.** На фестивале «Золотой цехин». Часть 2-я. **12.40.** Крестьянский вопрос. **13.25.** Премьера худ. телефильма «Бросок, еще бросок» (Канада). 4-я серия. **14.25.** Телегазета. **14.30.** Досуг. **14.45.** Мульти-пульти. **14.55.** Терминал. **15.25.** Там-там новости. **15.40.** М-трест. **15.55.** Трансросэфир. **16.40.** Премьера док. фильма «Женщины мира». 6-я серия. **17.10.** Я — лидер. **17.30.** Ретро-шлягер. **18.00.** Экспоцентр представляет. **18.10.** L-клуб. **19.25.** Праздник каждый день. **19.35.** Санта-Барбара». 262-я серия. **20.25.** Маски-шоу. **21.00.** Новогодний концерт из Санкт-Петербурга. **22.20.** Автомиг.**22.25.** Звезды говорят. **22.30.** Спортивная карусель. **22.35.** Кунсткамера. **23.20.** Артобстрел.

ПОЛЬША-I

7.00. Кофе или чай? **10.00.** Новости. **10.10.** Программа дня. **10.15.** Мама и я. **10.30.** Дошкольники дома. **10.55.** Поговорим о детях. **11.05.** «Полицейские из Майями». Сериал пр-ва США. **11.55.** Музыкальная программа. **12.00.** Четверть часа на экране. **12.40.** Программа о малышах. **13.00.** Новости. **13.10.** Программа дня. **13.15.** Сельскохозяйственная программа. **13.45.** Для молодежи. **14.30.** Образовательное телевидение. **14.35.** Экологическая программа. **14.50.** Животные мира. **15.20.** Такой пейзаж. **15.40.** Как быть молодым и красивым. **16.00.** Спортивная студия. **16.55.** Программа на вечер. **17.05.** Для молодежи. **17.50.** Музыкальная программа. **18.00.** Телеэкспресс. **18.20.** Телетурнир. **18.45.** Документальный фильм. **19.05.** Энергетическая альтернатива. **19.30.** Католический журнал. **20.00.** Музыкальная программа. **20.10.** Вечеринка. **20.30.** Главный выпуск новостей. **21.00.** Правительственный журнал. **21.20.** «Полицейские из Майями». Сериал пр-ва США. **22.10.** Только в первой программе. **23.00.** Сатирическая программа. **23.25.** Пегас. **00.00.** Хозяйственные новости. **00.20.** Горячая линия. **00.30.** Музыкальная программа. **00.35.** «Куба Фиделя Кастро». Документальный фильм. **01.20.** Это люблю.

ПОЛЬША-II

8.30. Панорама. **8.35.** Развлекательная программа. **9.05.** Местная программа. **9.35.** «Кот в сапогах». Мультсериал. **10.00.** Трансляция заседаний сейма. **16.30.** Приветствие. **16.35.** «Кот в сапогах». Мультфильм. **17.00.** Панорама. **17.05.** Спортивная студия. **17.55.** В тени кремля. **18.30.** «Поколения». Сериал пр-ва США. **19.00.** Панорама. **19.05.** Местная программа. **19.35.** Колесо фортуны. **20.05.** Концерт. **21.00.** Документальный фильм. **22.00.** Панорама. **22.30.** Спорт. **22.40.** Перед Ялтой — после Ялты. **23.00.** «Любовники из Тагу». Фильм пр-ва Франции. **00.25.** Документальный фильм. **01.00.** Панорама. **01.05.** История жизни и творчества.

31, ПЯТНИЦА

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. **8.10, 21.35.** Пад купалам сусвету. **8.25.** Фільм-канцэрт. **9.10.** І не пакіну цябе... Перадача 1-я. **9.50.** Дакументальны фільм. **10.25.** «Зігзаг удачы». Маст. фільм. **12.50, 23.55.** Рок-айленд. **13.20.** Мультфільмы. **13.55.** ПІК прадстаўляе: навагоднi вінегрэт. **14.45.** Творчае маладзёжнае аб ´яднанне «Крок». **16.45.** Дзяржаўны канцэртны аркестр Беларусі запраша ... **17.20.** Вы нам пісалі... **18.00, 20.25.** Запрашаем на вячоркі. **19.05.** Мастачка Нэлі Шчасная. **19.55.** Прэм ´ера дак. фільма «Беларускія напевы». **20.30.** Кантакт: адрасы, прапановы, інфармацыя. **20.35.** Калыханка. **21.00.** Панарама. **21.45.** «Сексказка». Маст. фільм. **23.35.** Начное рандэву. **23.50.** Віншаванне з Новым годам. **01.55.** «Сільва». Маст. фільм. 1-я і 2-я серыі.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

5.00, 8.00, 17.00, 20.00. Новости. **5.20.** Утренняя гимнастика. **5.30.** Утро. **7.45.** Фирма гарантирует. **8.20.** Мультфильм. **9.30.** Что? Где? Когда? **9.50.** Волшебство, или Синема... **10.10.** Русский мир. **10.50.** Пресс-экспресс. **11.20, 14.00.** Новости (с сурдопереводом). **11.20.** В гостях у сказки. «Снежная королева». **12.55.** Передачи-призеры IV Международного фестиваля телепрограмм для детей и юношества. **13.25.** Брейн-ринг. **14.25.** Парад Санта-Клауса. **15.30.** Звезды фольклора России. **17.25.** Премьера мультфильма «Возвращение кота Леопольда». 1-я и 2-я серии. **18.05.**Погода. **18.10.** Поле чудес. **19.40.** Спокойной ночи, малыши! **20.45.** Человек года. **21.00.** Телескоп. **21.40.** «Веселее жить стало». М. Задорнов. **22.40.** В эфире — президентский оркестр. **22.50.** С Новым годом! **23.05.** Новогодний огонек.**02.05.** Ночной киносеанс.

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00. Вести. **7.20.** Требуются... Требуются. **7.30.** Время деловых людей. **8.00.** Поехали. **8.10.** Мультконцерт. **8.40.** Студия «Рост». **9.10.** «Щелкунчик». Спектакль. **10.25.** Трансросэфир. **11.10.** Худ. телефильм «Санта-Барбара». 262-я серия. **12.00.** Мульти-пульти. **12.25.** Там-там новости. **12.40.** Крестьянский вопрос. **13.25.** Премьера худ. телефильма «Бросок, еще бросок» (Канада). 5-я серия. **14.25.** Разговор в волшебном доме. **14.40.** «Карнавальная ночь». Худ. фильм. **15.55.** Рек-тайм. **16.50.** «Мама на рождество». Худ. фильм. 2-я серия. **17.45.** Сам себе режиссер. **18.30.** Видеосюрприз. **18.45.** Праздник каждый день. **19.25.** Премьера телеэкрана. «Моя морячка». **20.55.** Автомиг. **21.00.** Звезды говорят. **21.05, 23.00.** Новогодний аттракцион-94. **22.50.** Поздравление с Новым 1994 годом. **01.30.** У Ксюши. **92.30.** Волшебный замок. **03.30.** Танцевальный марафон.

ПОЛЬША-I

7.00. Кофе или чай? **10.00.** Новости. **10.10.** Программа дня. **10.15.** Мама и я. **10.25.** Дошкольники дома. **11.00.** «Шведы в Варшаве». Фильм пр-ва Польши. **12.30.** Фестиваль танца. **13.00.** Новости. **13.10.** Программа дня. **13.15.** Сельскохозяйственная программа. **13.45.** Концерт. **14.30.** Образовательное телевидение. **14.50.** Так, как в кино. **15.05.** На карусели. **15.20.** Тележурнал. **16.05.** Какая ты. **16.15.** Если не Оксфорд, то что? **16.40.** В калейдоскопе. **16.55.** Программа на вечер. **17.05.** Программа для детей. **18.00.** Телеэкспресс. **18.20.** Программа Ольги Липиньской. **18.45.** Телевизионное образование. **19.00.** Свидание «в темную». **19.45.** Сатирическая программа. **20.00.** Вечеринка. **20.30.** Главный выпуск новостей. **21.00.** Новогоднее поздравление президента. **21.30.** «Птичка на привязи». Комедия пр-ва США. **23.30.** Развлекательная программа. **00.00.** Клетка. **00.30.** Развлекательная программа. **01.00.** Новогоднее поздравление. **01.10.** Новогоднее представление. **01.55.** Сумасшедшая ночь. **02.55.** «Глаза свидетеля». Фильм пр-ва США. **04.25.** Новогоднее MTV.

ПОЛЬША-II

8.30. Панорама. **8.35.** Развлекательная программа. **9.10.** Местная программа. **9.35.** «Батмэн». Мультсериал. **10.00.** Студия второй программы. **10.10.** «Актрисса». Документальный фильм. **10.40.** Мир женщин. **11.05.** Турнир саперов. **12.00.** Панорама. **12.05.** Студия второй программа. **12.10.** Цирки мира. **13.10.** Концерт. **14.00.** Панорама. **14.05.** Художественный фильм. **15.50.** Новогодний бег. **16.20.** Развлекательная программа. **17.00.** Панорама. **17.10.** «Выиграть у дьявола». Сериал пр-ва США. **18.40.** Местная программа. **19.00.** Сериал пр-ва Австралии. **20.05.** Концерт. **21.15.** Новый год во второй программе. **22.00.** Панорама. **22.30.** Новый год во второй программе. **00.00.** «Офицер и джентльмены». Мелодрама пр-ва США. **01.00.** Новогоднее поздравление. **01.10.** «Офицер и джентльмены». Мелодрама пр-ва США. **02.15.** Рождество во второй программе.

1, СУББОТА

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

9.05, 21.35. Пад купалам сусвету. **9.15, 11.15.** Фільм-канцэрт. **9.40.** «Марынка, Янка і тайны каралеўскага замка». Маст. фільм. **11.00.** Тыдзень планеты. **12.10.** Тэлебом. **13.10.** Мультфільм (ЗША). **13.40.** Шматгалоссе. **14.20.** Вецер вандраванняў. **15.20.** Барцы збіраюць сяброў. **16.20.** «Нов і К»-топ-10. **17.20.** Паміж намі, жанчынамі. **18.50.** Мілавіца. **19.05.** Фаварыт-шоу. **20.35.** Калыханка. **21.00.** Панарама. **21.45.** Вясёленькія хвілінкі. **21.50.** «Злачынства Лорда Артура». Маст. фільм. **23.25.** Каскад: кантакт, інфармацыя, рэклама. **23.40.** Відзьма-нявідзьма.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

7.30. Азартные игры. **8.00.** «Марафон-15» — малышам. **8.30.** В эфире — межгосударственная телерадиокомпания «Мир». **10.00.** Все любят цирк. **10.45.** Смак. **11.05.** Премьера худ. фильма «Затерянный мир». 1-я серия (Великобритания). **11.55.** На балу у Золушки. **13.00.** Премьера док. фильма «Один час в Московском Кремле». **14.00.** Новости (с сурдопереводом). **14.25.** Экстро-НЛО. **14.55.** Телевизионный фестиваль «Песня-93». В перерывах — Мультфильмы. **19.40.** Спокойной ночи, малыши! **20.00, 00.00.** Новости. **20.50.** Премьера худ. фильма «Забавные приключения Дика и Джейн». **22.35.** Оба-на. **23.05.** Премьера мульфильма для взрослых «Соната». **23.10.** Музобоз. **23.50.** Авторалли Париж — Даккар — Париж. **00.20.** Танцы, танцы, танцы...

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. **7.30.** Документальный фильм **8.00.** Формула-730. **8.30.** Рост-94. **9.30.** «Тайны темных джунглей». Худ. фильм. 1-я серия. **11.15.** Доброе утро нового года. **11.05.** Рождественский праздник Диснея на льду. **13.25.** Премьера худ. телефильма «Бросок, еще бросок» (Канада). 6-я серия. **14.25.** Футбол без границ. **15.20.** Фильм-премьер. **15.35.** Ностальжи. **16.05.** Репортер. **16.20.** Устами младенца. **17.05, 19.40.** Новогодний подарок. «Моя прекрасная леди». 1-я и 2-я серии. **19.25.** Праздник каждый день. **21.00.** «К-2»: «Знай наших» **22.20.** Автомиг. **22.25.** Звезды говорят. **22.30.** Программа «А» представляет... **23.30.** Ночной сеанс. «Не будите спящую собаку». Худ. фильм.

ПОЛЬША-I

8.00. Программа дня. **8.05.** Животные мира. **9.00.** «Африканский слон». Документальный фильм. **10.30.** «Зерно». Программа католической редакции для детей. **10.50.** Программа для детей. **12.20.** Анно Домини-93. **13.00.** Новости. **13.15.** Мультфильмы Диснея. **14.35.** Телетеатр.**16.10.** Новогоднее MTV. **16.40.** Развлекательная программа. **17.00.** Спортивная студия. **18.00.** Телеэкспресс. **18.25.** «Династия — объединение». Фильм пр-ва США. **20.00.** Детский тележурнал. **20.10.** Вечеринка. **20.30.** Главный выпуск новостей. **21.00.** Польские зоопарки. **21.30.** «Большой остров». Комедия пр-ва Франции. **23.15.** Музыкальная программа. **01.20.** Мелсдрама пр-ва США. **02.55.** Концерт.

ПОЛЬША-II

8.20. Панорама. **8.30.** Документальный фильм. **9.00.** Программа для детей. **10.00.** «Такие одинокие». Программа для глухонемых. **10.30.** Документальный фильм. **11.10.** Развлекательная программа. **11.30.** Программа для детей. **12.30.** Песни старого двора. **13.10.** Студия второй программы. **13.15.** Новогодний концерт. **14.35.** «Пока будут течь реки». Сериал пр-ва США. **16.25.** Колесо фортуны. **16.55.** Розыгрыш лото. **17.00.** Панорама. **17.15.** «Сорокалетний — 20 лет спустя». Сериал пр-ва Польши. **18.10.** Концерт. **18.30.** Спортивная студия. **19.15.** Студия второй программы. **19.30.** Телетурнир. **20.00.** Фильм-оперетта. **22.25.** Слово на воскресенье. **22.30.** Студия второй программы. **22.40.** Программа кабаре. **23.15.** Художествнный фильм. **01.15.** Концерт.

2, ВОСКРЕСЕНЬЕ

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. **8.10, 20.35.** Пад купалам сусвету. **8.25.** «Сексказка». Маст. фільм. **10.05.** Фільм-канцэрт. **10.45.** Асілак. **12.25.** Нядзельнае тэлекафэ «Мая мама». **13.10.** Канцэрт. **14.50.** Мультфільмы. **15.10.** Вяселыя хвілінкі. **15.15.** «Дама з папугаем». Маст. фільм. **16.50.** «Гінес-шоу» (Вялікабрытанія — ЗША). **17.20.** З панядзелка... **18.00.** Кубак Беларуси па футзалу. Фінал. **18.40.** Мультфільм для дарослых. **18.55.** Каралеўскае паляванне. **20.00.** Панарама. **20.40.** Калыханка. **21.00.** «Войскі асобага прызначэння». Тэлефільм. **21.30.** Не забудзьцеся ўключыць тэлевізар. **21.45.** «Сінема» прадстаўляе: «Выпадковая сустрэча». (Францыя).

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

7.30, 24.00. Новости. **7.45.** Утренняя гимнастика. **7.55.** Центр. **8.25.** С утра пораньше. **8.55.** Полигон. **9.25.** Спортлото. **9.40.** Пока все дома. **10.10.** Утренняя звезда. **11.00.** Премьера худ. фильма «Затерянный мир». 2-я серия (Великобритания). **11.50.** Марафон-15. **12.30.** Максима. **13.00.** Премьера мультфильма «Пиф и Геркулес». **13.10.** Премьера документального фильма «Подводная одиссея команды Кусто». **14.00.** Новости (с сурдопереводом). **14.20.** Премьера худ. фильма «По закону джунглей». 1-я серия. **15.30.** Премьера мультфильмов «Кот Феликс», «Настоящие охотники за привидениями» (США). **16.20.** Панорама. **17.00.** Мисс мира-93. **18.15.** Погода. **18.20.** Телелоция. **18.40.** КВН-93. Финал. **20.40.** Спортивный уик-энд. **21.00.** Воскресенье. **21.45.** Худ. фильм «Кабаре» (США). **00.25.** Авторалли Париж — Даккар — Париж. **00.35.** Волшебник.

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. **7.25.** Малый кинозал. «Праздник Нептуна». **8.10.** Завтрак для чемпионов. **8.40.** Мульти-пульти. **8.50.** Студия «Рост». **9.05.** «Тайны темных джунглей». Худ фильм. 2-я серия. **10.50.** Где Снегурочка? **11.05.** «Малыш». Худ. фильм. **11.55.** Лясы. **12.25.** Коробка передач. **12.40.** Крестьянский вопрос. **13.25.** Премьера худ. телефильма «Бросок, еще бросок» (Канада). 7-я серия. **14.25.** Изабель. **15.10.** Турнир бальных танцев. **15.50.** Белая ворона. **16.35.** Праздник каждый день. **16.59.** Волшебный мир Диснея. **17.40.** Шарман-шоу. **19.25.** Кинотеатр Си-би-эс. «Погоня». **21.15, 22.35.** «Золотой Остап». Части 1-я и 2-я. **22.20.** Автомиг.**22.25.** Звезды говорят. **22.30.** Спортивная карусель. **0.05.** Частная коллекция.

ПОЛЬША-I

8.00. Сельское хозяйство в мире. **8.15.** Сельскохозяйственный журнал. **9.30.** Сельскохозяйственная программа. **10.00.** Программа для детей. **10.25.** «Белый верблюд». Фильм пр-ва Франции. **11.10.** Телетеатр для детей. **12.00.** Развлекательная программа. **12.45.** Телеконцерт пожеланий. **13.20.** Телетеатр для детей. **14.05.** Камера среди зверей. **14.30.** «Беверли Хилс». Сериал пр-ва США. **16.05.** Идолы. **16.30.** Перец и ваниль. **17.40.** Антенна. **18.00.** Телеэкспресс. **18.30.** «Династия Колби». Сериал пр-ва США. **19.20.** 7 дней мир. **20.00.** Вечеринка. **20.30.** Главный выпуск новостей. **21.15.** «Малибо Роад 2000». Фильм пр-ва США. **22.10.** Спортивное воскресенье. **23.00.** Кабаре Ольги Липиньской. **23.50.** Вокруг большой сцены. **00.30.** Художественный фильм. **02.00.** Концерт.

ПОЛЬША-II

8.30. Эхо недели. **9.00.** Мультфильм. **9.25.** Фильм для глухих. **10.15.** Слово на воскресенье. **10.20.** Приветствие. **10.30.** Местная программа. **12.00.** Час с Ганной Берберой. **13.00.** «Лев Святого Марка». Фильм пр-ва Италии. **14.30.** Концерт. **15.00.** Спортивная студия. **15.50.** Концерт. **16.00.** Путешествия во времени и пространстве. **16.50.** Концерт. **17.00.** Панорама. **17.10.** Программа на вечер. **17.20.** «Дети, заботы и мы». Сериал пр-ва США. **17.45.** Концерт. **18.15.** События недели. **18.40.** Концерт. **19.25.** Телетурнир. **20.00.** Концерт. **21.10.** Публицистическая программа. **22.00.** Панорама. **22.25.** Концерт. **23.20.** «Отцы и сыновья». Сериал пр-ва Германии. **00.25.** Концерт. **01.00.** Панорама. **01.05.** Концерт.

АПОШНЯЯ СТАРОНКА

Французы бяруцца адкрыць для Эўропы Беларусь

Надзвычайная падзея адбылася на мінулым тыдні ў Горадні. У Доме народнай творчасьці ладзілася прэзэнтацыя рэгіянальнага турыстычнага бюро, створанага пры Гарадзенскай Прамыслова-гандлёвай палаце сумесна з французскай турыстычнай фірмай з Ліможа, горада-пабраціма нашай Горадні.

Распачаў гэтую ўрачыстасьць віцэ-мэр нашага горада Аляксандар Мілінкевіч. Напачатку ён прадставіў гасьцей з Францыі, а затым распавядаў аб мэтах бюро, якое павінна садзейнічаць разьвіцьцю міжнароднага турызму ў рэгіёне, наладжваньню эканамічных і культурных сувязяў паміж арганізацыямі і прыватнымі асобамі Горадні і Гарадзенскай вобласьці з замежнымі краінамі. Зазначыў, што да гэтага наш горад наведалі тры дэлегацыі з Ліможа і Парыжа, і французкія спэцыялісты прыйшлі да высновы, што ўжо сёньня на Гарадзеншчыне ёсьць магчымасьць прымаць турыстаў з Францыі. А таксама падкрэсьліў, што нас усіх цікавіць разьвіцьцё нашага горада і турызму, паколькі Эўропа вельмі мала ведае аб нашай краіне. Да гэтага прывёў прыклад: калі быў у Ліможы, заказаў для нашага горада архіўныя матэрыялы аб Жане Эмануэле Жылібэры, які ў 1775—81 гг. жыў у Горадні, заснаваў тут першую на тэрыторыі былога Саюза мэдыцынскую акадэмію (стаў яе рэктарам), акушэрскую школу, клінічны шпіталь, батанічны сад, які, дарэчы, па разнавіднасьці, рэдкасьці, колькасьці відаў расьлін не ўступаў лепшым садам Эўропы.

Дык вось, матэрыялы французы прывезьлі, а на канвэрце было напісана: віцэ-мэру Мілінкевічу, г. Горадня, Польшча.

Гэнрых Крупенка, мэр нашага горада, у сваім выступленьні падкрэсьліў, што сувязі паміж Горадняй і Ліможам маюць ужо даўнія традыцыі і нарэшце, дзякуючы намаганьням абодвух бакоў, робіцца першыя па-сапраўднаму практычныя крокі паміж Усходам і Захадам. Такое турыстычнае бюро, зазначыў мэр, першае ў краінах СНД і ўсёй Усходняй Эўропы. Ён падзякаваў абодвум бакам за працу, якую яны ўклалі ў стварэньне новай арганізацыі і выказаў аптымістычныя спадзяваньні ў яе плённым разьвіцьці.

Сярод гасьцей прысутнічаў дарадца французскага пасольства ў Беларусі па Культуры А. Талстой. Найперш ён сказаў, што добра валодае расейскай мовай, але паводле пратакола будзе гаварыць па-француску. Цікава, што перакладчыца з Горадні, настаўніца французкай мовы, перакладала яго словы на расейскую мову не спасылаючыся на пратакол, хоць і мэр, і віцэ-мэр выступалі пабеларуску.

А. Талстой сказаў, што французкае пасольства з цікавасьцю назірае за разьвіцьцём адносін паміж Горадняй і Ліможам. Зазначыў, што турызм — гэта ня толькі вітрына краіны, але і адзін з шляхоў, каб увайсьці ў кантакт з іншымі народамі. На яго думку, у Горадні павінен разьвівацца індывідуальны турызм, бо як паказаў вопыт Партугаліі і Грэцыі, такі мэтад дае найбольш плён. Ён упэўнены, што на Гарадзеншчыне ёсьць усе магчымасьці, каб мець першынство ў вобласьці турызму ў Беларусі.

Прадстаўнік французкай фэдэрацыі турызму з Парыжа Марыо Дзівэлен перадаў сардэчнае прывітаньне гарадзенцам ад прэзідэнта фэдэрацыі турызму Францыі. Зазначыў, што наша краіна для французаў цікавая сваёй нязьведанай культурай, народам, мноствам лясоў, рэк, своеасаблівай гісторыяй. А таксама дадаў, што турызм — гэта найпрыгажэйшыя чалавечыя прыгоды, да таго гэта збліжае народы і спрыяе стварэньню Вялікай Эўропы.

Жак Рагон прыехаў у Беларусь ужо восьмы раз, але на гэтай прэзэнтацыі не хавае свайго хваляваньня. У яго абавязкі ўваходзіць тэхнічны бок справы: ужо ў пачатку будучага года на Гарадзеншчыну прыедуць першыя аматары рыбнай лоўлі, а ў далейшым плянуецца праца па многіх накірунках. Адкрыцьцё турыстычнага бюро дазволіць больш ведаць аб Беларусі ў Францыі. І ўжо на будучым тыдні французкая прэса будзе аб гэтым праінфармавана.

Прадстаўнік гарадзенскай прамыслова-гандлёвай палаты А. Шчасновіч зазначыў, што Францыя для нас зьяўляецца ўзорам у бізнэсе і культуры. І дзякуючы новым сувязям, мы, нарэшце, зможам па-сапраўднаму разьвіваць нашу хоць маладую, але багатую краіну.

У канцы афіцыйнай часткі задаваліся пытаньні прадстаўнікам французкага боку, пасьля чаго быў аб´яўлены перапынак. Гарадзенская фірма «Mladi» з гэтае нагоды зафундавала вячэру, на якую былі запрошаны ўсе прысутныя. А скончылася прэзэнтацыя Гарадзенскага турыстычнага бюро канцэртам мясцовых артыстаў.

М. К.

Фатаграфаваў А. УЛАДАСЕВІЧ.

Куды ідзе гуманітарная дапамога?

Калі атрымаў рэабілітацыйнае пасьведчаньне ад улад, што я болей не вораг народу, найперш пайшоў да Ленінскага райсабесу Горадні, адкуль мяне накіравалі на камісію «Втэк». Лекары прызначылі другую групу інваліднасьці. З заключэньнем мэдыкаў наноў прыйшоў у райсабес. Тут мне вызначылі памер рэнты і льготы. На разьвітаньне прыгожая інспэктарка сабесу дадала, што я цяпер ільготнік і маю права атрымаць сёетое з гуманітарнай дапамогі па месцу жыхарства.

Час ідзе, але абяцанай дапамогі я яшчэ ні разу не атрымаў. Хоць вельмі патрабую гэтага, бо на склоне гадоў павылазіла шмат балячак, якія прыдбаў у лягерох.

Прашу рэдакцыю «Пагоні» ўдакладніць пытаньне.

В. СЕГІНЬ, г. Горадня.

Шаноўны спадар Сегінь! Рэдакцыя высьветліла праз кампэтэнтныя службы Вашае пытаньне: уся гуманітарная дапамога ьмяркоўваецца па ЖЭСах, дзе ільготнікі атрымліваюць яе згодна сьпісам.

На жаль, апошнім часам грузы з такой дапамогай становяцца рэдкімі і ў першую чаргу разьмяркоўваюцца па школах-інтэрнатах і мнагадзетных сем´ях.

Украінцы беларусаў крыху баяцца

Сацыялягічны цэнтр «Дэмакратычныя ініцыятывы» правёў на Украіне апытаньне: «З якой з дзяржаў найбольшая верагоднасьць ваеннага канфлікту». Высьветлілася, што болей за ўсё украінцы баяцца нападу з боку Расеі — 32,1; Польшчы — 6,5; Румыніі — 4,4 працэнта апытаных. У тое, што ваенны канфлікт магчымы з ЗША, верацъ—3,2 Грузіяй — 3,1, Турцыяй —3,1 працэнта рэспандэнтаў. А 0,8 працэнта ўкраінцаў нават ўпэўнены ў тым, што агрэсарам можа стаць Беларусь.

«Нёман» і «Хімік» — у другім этапе

Хутка скончыцца першы этап адкрытага чэмпіяната Расеі па хакэю з шайбай. Ужо вызначаны клюбы зоны «Поўнач—Захад», якія працягнуць барацьбу з мацнейшымі камандамі зоны «Цэнтр» на другім этапе розыгрышу. Гэта «Комінафта» з Ніжняга Адэса, аленягорскі «Гарняк», гарадзенскі «Нёман», навапалацкі «Хімік» і «СКА-2» з Санкт-Пецярбурга.

Лепшы вынік сярод беларускіх клюбаў пасьля 32 гульняў мае «Нёман» з 45 ачкамі, ён займае трэці радок у турнірнай табліцы. Гарадзенцы нядаўна з лікам 8:2 і 6:4 выйгралі ў менскага «Юнацтва». Чацьвёртае месца ў «Хіміка»,на рахунку якога 36 ачкоў пасьля 28 гульняў. Апошні радок займае «Юнацтва», што пасьля 28 гульняў мае ўсяго 6 ачкоў, менчукі ў апошнім туры згуляюць з навапалачанамі.

А. Д.

* * *

Скончыўся 24-ы міжнародны турнір па хакэю на прыз газэты «Известия». Першае месца занялі алімпійцы Расеі, якія ў фінале перайгралі нацыянальную зборную краіны — 8:1. Бронзавыя медалі — у швэдаў. Дэбютыравалі ў гэтым спаборніцтве і хакэісты Беларусі, яны занялі апошняе месца ў сваёй групе, уступіўшы камандам Расеі—2, Швэцыі і Францыі — з лікам 0:4, 2:5 і 3:4 адпаведна і згулялі ўнічыю са зборнай Канады — 2:2.

Крымінальная хроніка

За мінулы тыдзень на тэрыторыі вобласьці зарэгістравана 119 злачынстваў і 42 здарэньні, у іх ліку два забойствы, 8 цялесных пашкоджаньняў, 2 згвалтаваньні, 10 рабаваньняў, разбой і 82 крадзяжы дзяржаўнай і асабістай маёмасьці.

За гэты ж час раскрыта 52 злачынствы.

У стылі лепшых заходніх баявікоў разгортваліся падзеі ў прыгарадным ляску, што непадалёку ад Смаргоні. Там на вузкай сьцяжынцы сустрэліся «перагаварыць» трое маладых хлапцоў: супрацоўнік камэрцыйнага банку і двое братоў-камэрсантаў, якія раней пазычылі знаёмцу 28 тысяч даляраў.

Мабыць, спакуса некалькімі стрэламі з рэвальвера ліквідаваць пазыку трывала авалодала «банкірам». Але мясцоваму мафіёзі не пашанцавала. Зрабіўшы па крэдыторах чатыры стрэлы з пісталета, ён параніў старэйшага брата ў жывот, а малодшага толькі лёгка ў галаву. Разьюшаныя браты скруцілі «добразычліўца» і, магчыма, добра-такі адплацілі б таму, але своечасова праведалі аб здарэньні мясцовыя міліцыянты...

▬

Зусім невысакародныя злачынцы сустрэлі ноччу на вуліцы Дзяржынскага ў Горадні маладога супрацоўніка ваблаcной філармоніі. Пагражаючы яму нажом, тройка злачынцаў амаль публічна «намалявала» клясічны пасьляваенны «стоп з прыхватам», у выніку якога «кліент» застаўся без футра, замежнага гадзіньніка, сьвітэра, шарфа, мікракалькулятара і тысячы рублёў.

▬

Позьнім вечарам у нядзелю на масьце праз Гараднічанку, што побач з пляцам правадыра, адбыўся няшчасны выпадак. Ідучы з жонкай і маці з гасьцей, бармэн мясцовага бара, пасвараўшыся з жонкай, у знак пратэсту супраць засільля слабога полу скокнуў з маста. Скачок аказаўся няўдалым, але пацярпелы, знаходзячыся ў шпіталі, заявіў мэдпэрсаналу, што не зьбіраецца спыняцца «на дасягнутым» і наступны раз пляне наведаць сваякоў ужо ў занёманскай частцы Горадні...

▬

Хаця Нёману далёка да памераў кітайскай ракі Хуанхэ, але здарэньне, якое ў нас адбылося, вельмі яскрава нагадвае аб існаваньні знакамітай ракі, у якой зьбядneлыя бацькі тапілі «лішніх» дзяцей.

Цела немаўляткі, знойдзенага ў суботу бліз хутара Лукашчызна, адпраўлена на экспэртызу.

Г. СЫСОЙ.

У гонар Я. Карскага

«Мовы і літаратуры ў нацыянальных культурах народаў» — пад такой назвай 14—15 сьнежня ў Горадні адбыліся традыцыйныя, ужо чацьвёртыя чытаньні Карскага, першага беларускага акадэміка яшчэ за часамі царскай Расеі, ураджэнца Гарадзеншчыны. Чытаньні ладзіліся філалагічным факультэтам Гарадзенскага Дзяржаўнага унівэрсітэта імя Я. Купалы. Тэмы дакладаў былі самыя разнастайныя і тычыліся ня толькі мовы і літаратуры, але і гісторыі, праблемаў этнагенэзу, сувязяў беларускай культуры з польскай, расейскай і летувіскай.

У чытаньнях бралі ўдзел навукоўцы з Горадні, Гомеля, Магілёва, Менска, Масквы.

(ав).

«ПАГОНЯ»

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ

Заснавальнік: культурна-асьветніцкі фонд «Бацькаўшчына»

Адрас рэдакцыі: 230023, г. Горадня, вул. Дамініканская, 1.
Тэлефоны: 45-29-96, 45-41-83.
Газэта выдаецца штотыдзень па пятніцах.
Індэкс 63124. Ліцэнзія № 465.
Фотанабор, афсэтны друк.
Гарадзенская вабласная ўзбуйненая друкарня: 230003, г. Горадня, вул. Палііграфістаў, 4.

Падпісана да друку 23.12.93 г.

Тыраж 3952 паасобніка

Зак. 5546